

z dnia 30 grudnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020

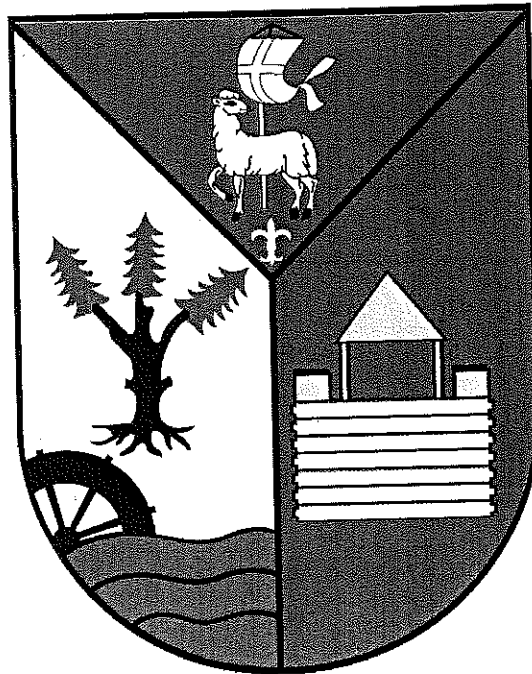
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 594, z późn. zm.) Rada Gminy w Słupnie uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020 stanowiącą załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Słupno

Elżbieta Kuchta

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SŁUPNO NA LATA 2013-2020

**GMINA SŁUPNO
POWIAT PŁOCKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**

SŁUPNO 2013

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY SŁUPNO	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY SŁUPNO	4
2. ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	6
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY SŁUPNO	8
4. GOSPODARKA.....	13
4.1. POZAROLNICZA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	13
4.2. TURYSTYKA	15
4.3. BEZROBOCIE.....	17
5. USŁUGI PUBLICZNE NA TERENIE GMINY SŁUPNO	18
5.1. USŁUGI SPOŁECZNE.....	18
5.2. USŁUGI KOMUNALNE	28
6. PARTNERSTWO I WSPÓŁPRACA GMINY SŁUPNO	35
7. ANALIZA BUDŻETU GMINY SŁUPNO	36
7.1. DOCHODY BUDŻETU GMINY SŁUPNO.....	36
7.2. WYDATKI BUDŻETU GMINY SŁUPNO	40
7.3. WYNIK BUDŻETÓW GMINY SŁUPNO W LATACH 2008-2012.....	45
7.4. POLITYKA INWESTYCYJNA GMINY	47
8. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO.....	50
9. PODSUMOWANIE DIAGNOZY STRATEGICZNEJ	51
III. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SŁUPNO NA LATA 2013-2020	54
1. MISJA GMINY SŁUPNO.....	54
2. WARTOŚCI KLUCZOWE	55
3. WIZJA ROZWOJU GMINY SŁUPNO	55
4. INTERESARIUSZE STRATEGII.....	56
5. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZA	56
6. MAPA STRATEGII.....	61
7. MONITOROWANIE STRATEGII.....	64
V. SPIS TABEL	66
VI. SPIS WYKRESÓW	66
VII. SPIS RYSUNKÓW.....	67

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy Słupno. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Strategia stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania działalności gminy do standardów europejskich. Strategia stanowi jednocześnie podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie gminy projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020* gmina otrzymała nową misję oraz wizję rozwoju. Zmieniły się również zapisy na poziomie kierunków działań i celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013–2020 składa się z dwóch części:

- 1) część 1 – Diagnoza strategiczna Gminy Słupno,
- 2) część 2 – Strategia Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020.

Pierwsza część ma na celu zobrazowanie potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, tj. **mieszkalnictwa, turystyki weekendowej** oraz **przedsiębiorczości**, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo-infrastrukturalne gminy. Diagnoza strategiczna Gminy Słupno jest podstawowym punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych. Diagnoza strategiczna przedstawia stan Gminy Słupno na koniec 2012 roku (tj. na dzień 31.12.2012 rok).

Druga część strategii została opracowana na podstawie wniosków z diagnozy strategicznej i zawiera konkretny plan działania Gminy Słupno do 2020 roku, w którym określone zostały następujące elementy: misja, wizja rozwoju, wartości kluczowe, cele strategiczne. W tej części wykorzystano metodę Strategicznej Karty Wyników (Balanced Scorecard), która służy określeniu celów strategicznych w ramach czterech zasadniczych perspektyw: perspektywy klienta, (czyli interesariusza), perspektywy finansowej (budżetowej), perspektywy procesów wewnętrznych oraz perspektywy rozwoju. W każdej z tych perspektyw zdefiniowano cele strategiczne i cele operacyjne, które mają posłużyć realizacji wizji rozwoju Gminy Słupno.

Okres realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Słupno* przyjęto na osiem lat (2013-2020), adekwatnie do czasu obowiązywania *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego* i *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020*. Strategia dla Gminy Słupno została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z nimi, jak i z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego.

II. Diagnoza strategiczna Gminy Słupno

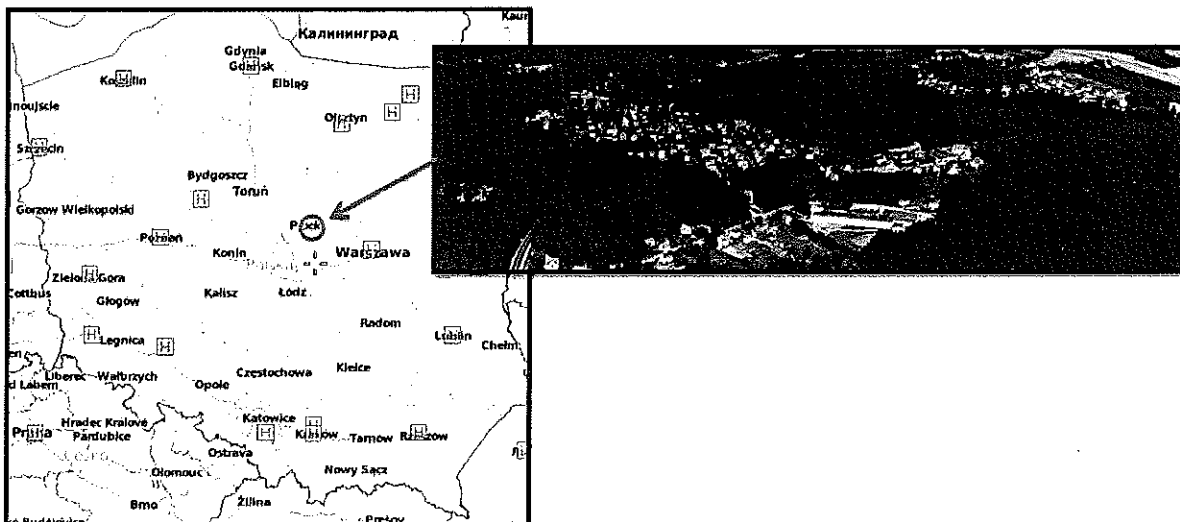
1. Ogólna charakterystyka Gminy Słupno

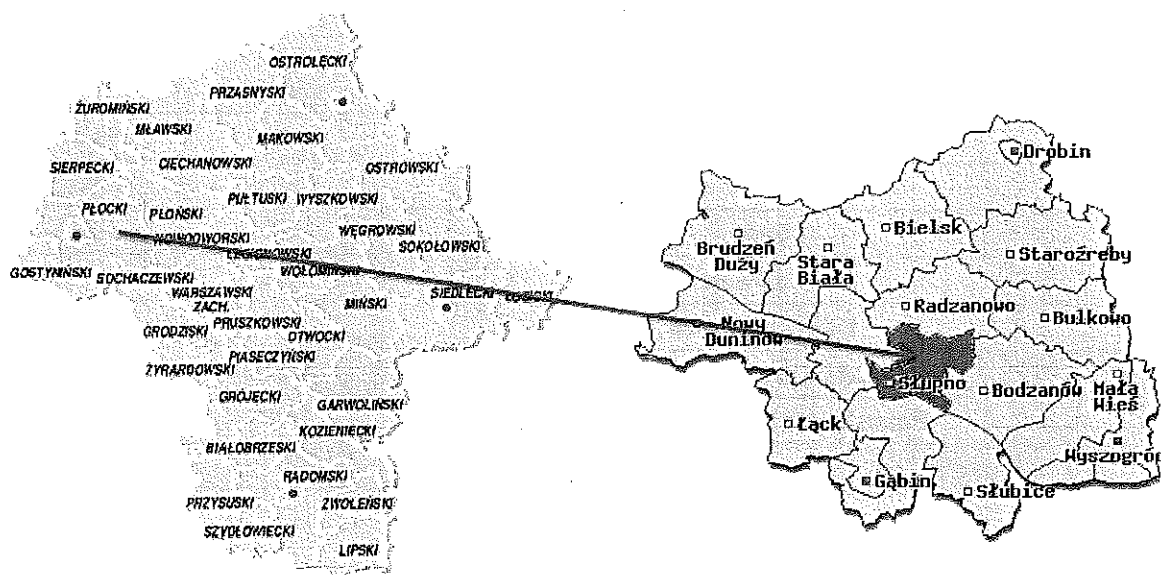
Gmina Słupno to gmina wiejska, zlokalizowana w centralnej części powiatu płockiego, w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego. Przez teren gminy przepływa rzeka Wisła oraz jej dopływy: rzeka Słupianka i Rosica.

Siedzibą Gminy Słupno jest miejscowość Słupno, które skupia znaczną część mieszkańców gminy. Gmina graniczy z następującymi gminami:

- od północy – Gmina Radzanowo (powiat płocki),
- od wschodu – Gmina Bodzanów (powiat płocki),
- od południa – Gmina Gąbin oraz Gmina Słubice poprzez rzekę Wisłę (powiat płocki),
- od zachodu – z Miastem Płock.

Rysunek 1. Gmina Słupno na tle kraju, województwa mazowieckiego i powiatu płockiego

Źródło: www.zpp.pl, www.mapa.szukacz.pl;

Obszar gminy zajmuje 19 miejscowości: Barcikowo, Bielino, Borowiczki-Pieńki, Cekanowo, Liszyno, Mijakowo, Mirosław, Miszewko-Stefany, Miszewko Strzałkowskie, Nowe Gulczewo, Ramutowo, Świącieniec, Rydzyno, Sambórz, Słupno, Stare Gulczewo, Gulczewo, Szeligi i Wykowo. Miejscowości te tworzą 17 sołectw.

W skład gminy, jako obręb geodezyjny wchodzi wyspa Kępa Ośnicka.

W rozmieszczeniu przestrzennym gminy wyróżnia się zasadnicze trzy typy siedliskowe:

- wsie podstawowej produkcji rolniczej bez usług, z zabudową zagrodową, w większości o charakterze ulicowym lub łańcuchowym. Występuje także typ zabudowy kolonijny i rozproszony,
- wsie o zabudowie zagrodowej z wykształconą zabudową mieszkaniową jednorodziną i usługami publicznymi,
- wsie czy zespoły osiedli o charakterze podmiejskim o przeważającej funkcji mieszkaniowej z zabudową usługową i usługowo – produkcyjną. Typ ten jest efektem silnie rozwijających się terenów podmiejskich na obszarze gminy.

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w tabeli 11 Gmina Słupno zajmuje obszar 7 471 ha, z czego 64,3% stanowią użytki rolne, 13,8% użytki leśne, zaś pozostałe grunty i nieużytki 21,9%. Obszar gminy stanowi 5% powierzchni powiatu płockiego. Wśród gmin ościennych jest jedną z najmniejszych gmin powiatu, jednakże gęstość zaludnienia klasuje się na najwyższym poziomie w całym powiecie, tj. 91,7 osób na 1 km².

Tabela 1. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Słupno

Rodzaje gruntów	Powierzchnia (w ha)	Struktura %
Użytki rolne, w tym:	4 806	64,33%
Grunty orne	4 036	54,02%
Sady	70	0,93%
Łąki trwałe	425	5,69%
Pastwiska trwałe	275	3,68%
Lasy i grunty leśne	1 028	13,76%
Pozostałe grunty i nieużytki	1 637	21,91%
RAZEM:	7 471	100%

Źródło: Dane GUS

Na terenie Gminy Słupno rolnictwo stanowi coraz mniej istotną gałąź gospodarki. Ziemię na terenie gminy należą do przeciętnie urodzajnych, z tego względu w ostatnich latach można zaobserwować intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Gmina Słupno zlokalizowana jest w odległości ok. 10 km od Płocka, dzięki czemu znajduje się w obrębie strefy potencjalnych koncentracji procesów rozwojowych i na części swojego obszaru wykazuje cechy gminy podmiejskiej. Sąsiedztwo Płocka i związane z tym migracje korzystnie wpływają nie tylko na zwiększenie liczby mieszkańców gminy, ale także na rozwój lokalnych firm produkcyjnych, handlowych i usługowych. Dodatkowym bodźcem do rozwoju przedsiębiorczości na tym obszarze jest korzystne połączenie komunikacyjne zapewnione dzięki drodze krajowej nr 62 łączącej Płock z Warszawą. Ponadto, atrakcyjne warunki przyrodnicze i środowiskowe (m.in. położenie prawie całej gminy na terenie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a także liczne obszary chronione – w tym Natura 2000) czynią z Gminy Słupno atrakcyjne miejsce do odpoczynku weekendowego. Na terenie gminy znajduje się również wiele ciekawych zabytków i obiektów o znaczeniu kulturowym.

Dynamiczne zmiany w infrastrukturze gminy i atrakcyjne położenie stanowią siłę napędową jej ciągłego rozwoju. Dzięki tym czynnikom, głównymi kierunkami rozwoju Gminy Słupno są: **budownictwo mieszkaniowe, turystyka weekendowa oraz rozwój drobnej przedsiębiorczości i podmiotów ekonomii społecznej.**

2. Zasoby środowiska przyrodniczego

Obok atrakcyjnej lokalizacji czynnikami warunkującymi konkurencyjność regionu są: stan środowiska naturalnego oraz jego walory turystyczne. Czynniki te wpływają, na jakość życia

mieszkańców regionu, rozwój turystyki weekendowej oraz na napływ podmiotów gospodarczych i kapitału spoza niego.

Gmina Słupno należy do gmin, które ze względu na swoje położenie w stosunku do miasta Płocka oraz istniejące uwarunkowania przyrodnicze, posiada duży potencjał do rozwoju mieszkalnictwa i turystyki weekendowej.

Do czynników przyrodniczych wpływających na **atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną** gminy należy zaliczyć:

- urozmaicony krajobraz – liczne moreny i wzniesienia, spora ilość pastwisk oraz łąk, zwarte kompleksy leśne pomiędzy Cekanowem a Słupnem,
- niewielkie nachylenie terenu oraz łagodna rzeźba ze względu na położenie gminy na Wysoczyźnie Płońskiej, co jest korzystne z punktu widzenia rozwoju budownictwa,
- korzystne warunki klimatyczne - gmina położona jest na obszarze charakteryzującym się najmniejszym w Polsce opadem rocznym, co zmniejsza ryzyko ewentualnych kłęsk wywołanych nadmiernymi opadami deszczu,
- występowanie atrakcyjnych cieków wodnych (w tym: 9 km odcinek Wisły przepływający przez teren gminy, rzeka Słupianka i rzeka Rosica),
- duża powierzchnia i różnorodność obszarów leśnych - wskaźnik lesistości w gminie wynosi 13,76%,
- występowanie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym:
 - rezerваты przyrody: Rezerwat Przyrody Kępa Wykowska oraz Rezerwat Przyrody Ławice Troszyńskie,
 - Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu - prawie cała Gmina Słupno, z wyjątkiem miejscowości Nowe Gulczewo, Stare Gulczewo, Gulczewo i Mirosław (w części), wchodzi w skład tego systemu obszarów chronionych,
 - Obszary Natura 2000: Dolina Środkowej Wisły (PLB140004), Kampinoska Dolina Wisły (PLH 140029),
 - pomniki przyrody zlokalizowane w miejscowościach: Liszyno, Bielino, Słupno.

Analizując powyższe czynniki należy stwierdzić, że Gmina Słupno posiada korzystne zasoby środowiskowe, zarówno z punktu widzenia rozwoju budownictwa mieszkaniowego, jak również rozwoju turystyki.

Lokalizacja budownictwa mieszkaniowego na terenach w sąsiedztwie rzeki Wisły i dopływach może jednak nieść ze sobą zagrożenie w postaci podtopienia terenów zlokalizowanych w bezpośrednim ich sąsiedztwie.

3. Sytuacja demograficzna Gminy Słupno

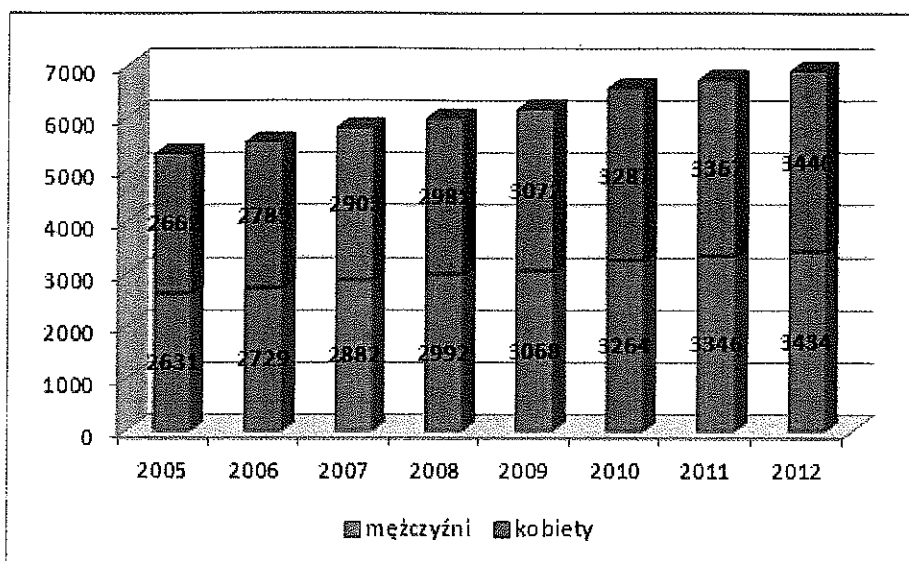
Na terenie Gminy Słupno, wg danych GUS na dzień 31.12.2012 roku, zamieszkiwało 6 671 osób. Nieznaczną większość mieszkańców stanowią kobiety (w 2012 roku stanowiły 50,3% wszystkich mieszkańców). Liczba mieszkańców gminy w latach 2005 – 2012 wzrosła o 27,7%, co potwierdza jej wysoki potencjał osiedleńczy.

Tabela 2. Struktura demograficzna Gminy Słupno w latach 2005 – 2012

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba ludności wg płci								
ogółem	5 226	5 435	5 726	5 948	6 162	6 377	6 523	6 671
mężczyźni	2 603	2 702	2 852	2 969	3 062	3 159	3 236	3 316
kobiety	2 623	2 733	2 874	2 979	3 100	3 218	3 287	3 355
Przyrost naturalny								
ogółem	28	16	9	1	11	16	21	26
mężczyźni	18	1	4	-1	-5	5	11	16
kobiety	10	15	5	2	16	11	10	10
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem								
w wieku przedprodukcyjnym	23,0	22,9	22,8	22,0	21,5	21,4	21,1	21,2
w wieku produkcyjnym	63,8	64,1	64,1	65,2	65,6	66,0	65,9	65,5
w wieku poprodukcyjnym	13,2	13,1	13,1	12,8	12,9	12,6	13,0	13,3
saldo migracji								
saldo migracji ogółem	278	205	295	219	205	194	141	117
zameldowania ogółem	334	279	399	288	273	242	210	193
zameldowania ze wsi	32	19	50	21	34	28	11	27
zameldowania z miast	302	259	344	266	239	213	199	164
zameldowania z zagranicy	0	1	5	1	0	1	0	2
wymeldowania ogółem	56	74	104	69	68	48	69	76
wymeldowania na wieś	24	28	20	24	20	8	16	20
wymeldowania do miast	32	42	83	45	48	39	53	56
wymeldowania za granicę	0	4	1	0	0	1	0	0

Źródło: Dane GUS

Wykres 1. Struktura ludności wg płci na terenie Gminy Słupno w latach 2005-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gęstość zaludnienia na terenie Gminy Słupno wynosi ok. 91,7 osób/km². Natomiast gęstość zaludnienia na terenie powiatu płockiego kształtuje się na poziomie 61,6 osoby/km². Gmina Słupno ma najwyższy wskaźnik zaludnienia w całym powiecie. Wynika to przede wszystkim z małej powierzchni gminy oraz stosunkowo dużej liczby osób ją zamieszkujących.

Przyrost naturalny na terenie Gminy Słupno w latach 2005 - 2012 przyjmuje wartości dodatnie. Dodatni przyrost naturalny oznacza przewagę liczby urodzeń żywych nad liczbą zgonów. Ma on znaczący wpływ na przyszłą liczbę ludności na terenie gminy. Można jedynie zauważyć, iż w roku 2008 nastąpił gwałtowny spadek przyrostu naturalnego w stosunku do roku 2005.

Analizując dane z 2012 roku należy zauważyć, że **saldo migracji** dla Gminy Słupno było dodatnie i kształtowało się na wysokim poziomie 117. Oznacza to, że w badanym okresie więcej osób przeprowadziło się na teren gminy niż z niego wyprowadziło. Z danych zawartych w tabeli 2 wynika, że głównymi osobami przeprowadzającymi się na teren Gminy Słupno są osoby z miast (m.in. z pobliskiego Płocka).

Obiecująco kształtujący się wzrost liczby mieszkańców Gminy Słupno związany jest przede wszystkim z:

- odnotowaną w ostatnich latach tendencją ogólnokrajową związaną ze wzrostową falą migracji mieszkańców wielkich aglomeracji miejskich i dużych miast na tereny mniejszych miast oraz wsi. Atrakcyjne położenie Gminy Słupno w odległości ok. 10 km od Płocka sprzyja tej tendencji - coraz więcej mieszkańców miasta podejmuje decyzję

o zamieszkaniu na terenie Gminy Słupno (co potwierdza również dodatnie saldo migracji będące wynikiem dużej liczby zameldowań z terenu miast),

- korzystnym połączeniem komunikacyjnym z Płockiem oraz innymi ważnymi ośrodkami miejskimi (tj. Płońsk, Wyszogród, Nowy Dwór Mazowiecki, Warszawa),
- dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną umożliwiającą rozwój budownictwa jednorodzinnego na terenie gminy,
- dobrze rozwiniętą infrastrukturą oświatową i sportowo-rekreacyjną,
- atrakcyjnymi warunkami przyrodniczymi, w tym przede wszystkim z ciszą i spokojem.

Analiza danych historycznych, które dotyczą liczby ludności na terenie Gminy Słupno w ostatnich 8 latach, a także ww. czynniki decydujące o atrakcyjności osiedleńczej gminy i aktywna polityka inwestycyjna prowadzona przez władze gminy w zakresie systematycznej poprawy warunków życia swoich mieszkańców pozwalają przypuszczać, że liczba ludności Gminy Słupno w kolejnych latach będzie wzrastać. Na wzrost ten wpłyną głównie migracje nowych mieszkańców na teren gminy (zwłaszcza z obszaru Płocka i innych gmin sąsiednich spowodowane m.in. atrakcyjniejszą ceną działek budowlanych niż na terenie miasta, jak również lepszymi warunkami środowiskowymi), a w perspektywie długookresowej – dodatni przyrost naturalny (obecnie stosowana polityka rządowa wspiera głównie młode osoby i małżeństwa w podejmowaniu decyzji o usamodzielnieniu się pod względem gospodarczym. Oferuje tym samym pomoc finansową w zakresie zakupu mieszkania lub budowy domu. Takie działania sprzyjają rozwojowi polityki rodzinnej, w której kwestia własnego mieszkania odgrywa najważniejszą rolę). Potwierdzeniem tego są prognozy dotyczące liczby mieszkańców powiatu płockiego oraz województwa mazowieckiego do 2035 roku zaprezentowane w tabeli 3.

Tabela 3. Prognoza liczby ludności województwa mazowieckiego i powiatu plockiego

rok	województwo mazowieckie - ogółem	województwo mazowieckie - obszary wiejskie	powiat plocki - ogółem	powiat plocki - obszary wiejskie
2014	5 334 250	1 875 125	111 118	101 445
2015	5 353 636	1 878 773	111 587	101 930
2016	5 371 935	1 881 784	112 015	102 376
2017	5 388 986	1 884 127	112 381	102 764
2018	5 404 047	1 885 717	112 719	103 123
2019	5 417 504	1 886 555	113 008	103 419
2020	5 429 840	1 886 722	113 235	103 677
2021	5 440 826	1 886 500	113 445	103 909
2022	5 450 455	1 885 870	113 614	104 107
2023	5 458 693	1 884 796	113 759	104 286
2024	5 465 534	1 883 231	113 868	104 421
2025	5 471 012	1 881 189	113 944	104 538
2026	5 475 167	1 878 636	113 995	104 627
2027	5 478 047	1 875 581	114 003	104 682
2028	5 479 787	1 872 045	113 972	104 694
2029	5 480 443	1 868 039	113 920	104 693
2030	5 480 198	1 863 607	113 831	104 657
2031	5 479 149	1 858 785	113 727	104 613
2032	5 477 403	1 853 587	113 611	104 544
2033	5 475 124	1 848 069	113 442	104 448
2034	5 472 448	1 842 252	113 279	104 346
2035	5 469 505	1 836 167	113 091	104 229

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Efektom wzrostu liczby mieszkańców gminy będzie przede wszystkim wzrost dynamiki jej rozwoju poprzez:

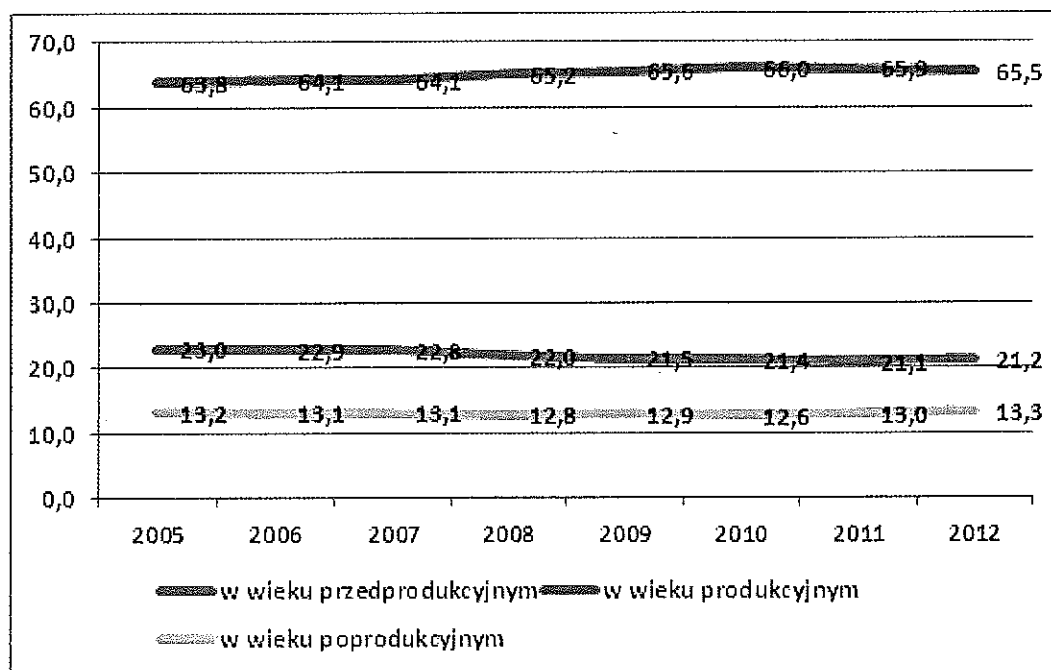
- rozwój mieszkalnictwa – napływ nowych mieszkańców będzie miał wpływ na wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, a także wyposażenie tych terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną (w tym wodno-kanalizacyjną i drogową) i społeczną (choćby poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w szkołach i przedszkolach funkcjonujących na terenie gminy lub zapewnienie odpowiedniego dostępu do kultury i rozrywki),
- rozwój przedsiębiorczości – napływ nowych mieszkańców spowoduje wzrost zapotrzebowania na usługi. Istnieje, zatem duże prawdopodobieństwo, że zwiększy się aktywność gospodarcza obecnych mieszkańców Gminy Słupno i oni sami będą zakładać własne firmy. Z kolei dobra lokalizacja terenów wzdłuż ważnych szlaków

komunikacyjnych może prowadzić do rozwoju przedsiębiorczości m.in. w wyniku przybywania na teren gminy przedsiębiorstw spoza jej terenu.

W konsekwencji, wzrost liczby ludności wpłynie bezpośrednio na wzrost dochodów własnych gminy (m.in. z tytułu podatku od nieruchomości, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), a także na efektywniejsze wydatkowanie środków budżetowych.

Bardzo istotną rolę w funkcjonowaniu społeczeństwa stanowi udział danych grup wiekowych. W całym kraju widoczne są tendencje starzenia się społeczeństwa i coraz uboższej grupy osób w wieku przedprodukcyjnym. Informacje na ten temat są istotne dla planowania strategii gmin, powiatów i kraju. Dane dotyczące **udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Słupno** przedstawia wykres 2.

Wykres 2. Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku i płci na terenie Gminy Słupno w latach 2005-2012

Źródło: GUS

Na terenie Gminy Słupno ludność w wieku produkcyjnym w 2012 roku stanowiła 65,5% ogólnej liczby ludności, w wieku przedprodukcyjnym – 21,2% a w wieku poprodukcyjnym – 13,3%. W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym regularnie malała do roku 2011 co oznaczało spadek urodzeń w stosunku do roku poprzedniego,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym sukcesywnie wzrastała do 2010 roku, a od 2011 roku przyjmuje tendencję spadkową. Oznacza to, że od tego roku coraz mniej mieszkańców gminy osiąga wiek, w którym podejmuje pracę lub naukę w szkołach

wyższych, a jednocześnie znajdzie to odzwierciedlenie w kolejnych latach w spadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym,

- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym malała do 2010 roku (w tym samym czasie następował wzrost ludności w wielu produkcyjnym), a od 2011 roku liczba ta wzrasta, co może świadczyć o starzeniu się społeczeństwa.

Analiza ludności Gminy Słupno w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie gminy się starzeje, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- w dalszym stopniu utrzymywać się będzie wysoka liczebność grupy produkcyjnej. Należy więc uwzględniać duże zapotrzebowanie na pracę i dość wysoki poziom bezrobocia,
- nie biorąc pod uwagę ewentualnych migracji na teren gminy, prognozuje się spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także przewiduje się spadek liczby uczniów uczęszczającej do publicznych szkół podstawowych i gimnazjum. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci koniecznych racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów do niej uczęszczających,
- obserwowany będzie sukcesywny silny wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków gminy w zakresie opieki społecznej. Gmina powinna, zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych oraz rozwoju działalności z zakresu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej ukierunkowanej do tej grupy. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji publicznej.

4. Gospodarka

4.1. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Większość obszarów leżących w sąsiedztwie dużych miast takich jak np. Płock, wykazuje zazwyczaj wiele cech infrastruktury i przedsiębiorczości podmiejskiej. Charakterystyczne położenie Gminy Słupno prezentuje ukształtowane cechy podmiejskie – zarówno w płaszczyźnie zagospodarowania przestrzeni, jak i prowadzonych działalności gospodarczych. W przyszłości procesy suburbanizacji będą ważnym uwarunkowaniem wpływającym na oblicze gminy oraz na coraz mniejsze znaczenie rolnictwa. Gmina Słupno stanie się w najbliższym czasie intensywnie zagospodarowaną strefą podmiejską.

Na terenie Gminy Słupno na koniec 2012 roku działało 719 podmiotów gospodarczych, z czego 1,5% w sektorze publicznym, zaś 98,5% w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze gminy w latach 2005 – 2012 systematycznie wzrastała. Porównując ostatecznie rok 2012 z rokiem 2005 można zauważyć wzrost liczby podmiotów gospodarczych o prawie 71%. Należy podkreślić, że Gmina Słupno posiada największy wskaźnik przedsiębiorczości na terenie powiatu plockiego (tj. liczbę podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców) zaraz po Płocku. Filarem gospodarki w Słupnie są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2012 rok stanowiły 87,1% wszystkich podmiotów sektora prywatnego. Następnymi w kolejności są stowarzyszenia, organizacje społeczne i spółki handlowe.

Działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Słupno koncentruje się głównie na handlu, obsłudze nieruchomości, transporcie, ochronie zdrowia, budownictwie oraz przetwórstwie przemysłowym.

Na terenie gminy na wschód od granic administracyjnych miasta Płocka zlokalizowana jest Baza Surowcowa PERN „Przyjaźń” S.A. (Plebanka) w Miszewku Strzałkowskim. Jest to zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, mogący pomieścić maksymalnie 1 464 tys. m³ ropy naftowej. Baza surowcowa jest największą w Polsce.

Tabela 4. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Gminie Słupno w latach 2005 – 2012

Wyszczególnienie		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem		421	439	491	545	589	648	689	719
sektor publiczny	sektor publiczny – ogółem	10	10	10	10	10	10	11	11
	sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	7	7	7	7	8	8	8	8
	sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe	0	1	1	1	1	1	-	-
sektor prywatny	sektor prywatny – ogółem	411	429	481	535	579	638	678	708
	sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	354	371	413	460	504	557	593	617
	sektor prywatny – spółki handlowe	9	10	12	16	15	21	24	28
	sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2	2	2	4	4	4
	sektor prywatny – spółdzielnie	1	1	2	2	2	2	2	3
	sektor prywatny – fundacje	9	10	15	15	16	17	18	19
	sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	354	371	413	460	504	557	593	617

Źródło: Dane GUS

Rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy Słupno, pomimo jej rolniczego charakteru, spowodowany jest:

- bezpośrednim sąsiedztwem Płocka, które stanowi czynnik stymulujący powstawanie nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy (zwłaszcza w zakresie handlowo-usługowym),
- położeniem komunikacyjnym wzdłuż drogi krajowej nr 62 łączącej Płock z Warszawą, która zapewnia dogodny dojazd do gminy,
- atrakcyjnymi warunkami przyrodniczymi, które przyciągają mieszkańców z okolicznych gmin i miast poszukujących ciszy i spokoju na łonie natury. Intensywny ruch turystyczny pobudza lokalnych mieszkańców do świadczenia usług w zakresie obsługi obecnych turystów (zwłaszcza w zakresie usług gastronomicznych i noclegowych).

4.2. Turystyka

Głównym czynnikiem przyciągającym turystów na teren Gminy Słupno jest z jednej strony duża atrakcyjność krajobrazowa (m.in. położenie prawie całej gminy na terenie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz liczne obszary chronione – w tym pomniki i rezerваты przyrody i obszary Natura 2000), która czyni z Gminy Słupno atrakcyjne miejsce do odpoczynku weekendowego, a z drugiej strony jest to turystyka biznesowa związana z funkcjonowaniem dużych zakładów produkcyjnych zlokalizowanych głównie na terenie miasta Płocka. W związku z tym, jednym z kierunków rozwoju działalności gospodarczej obecnych mieszkańców gminy, jak i inwestorów zewnętrznych, może być **turystyka weekendowa**. Największym szans na rozwój turystyki należy upatrywać w odpowiednim zagospodarowaniu Doliny Wisły, która przepływa przez teren gminy i która pełni rolę szlaku wodnego. Atrakcją są również wyspy na Wiśle.

Przez teren Gminy Słupno przebiegają również inne trasy turystyczne:

- Szlak Nadwiślański im. Stanisława Broniewskiego prowadzący z Płocka przez Borowiczki-Pieńki, Wykowo, Białobrzegi, Kępę Polską, Podgórze do miasta Wyszogrodu jest wyznacznikiem obszarowych kierunków wykorzystania atrakcyjnych terenów.
- Szlak turystyczny Płock – Borowiczki – Liszyno – Rydzyno.

Tereny Gminy Słupno szczytą się ponadto bogatą i ciekawą historią, były miejscem osadnictwa w czasach prehistorycznych. Ich historia udokumentowana jest zabytkami architektury, znaleziskami archeologicznymi, miejscami pamięci narodowej. Praktycznie w każdej miejscowości odkryto stanowiska, na których znajdowano przedmioty naszych przodków, przede wszystkim była to broń, naczynia i ozdoby.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące zabytki:

- **Cekanowo:**
 1. Cmentarz wojenny z I-szej wojny światowej, 1914 r.
 2. Kapliczka przydrożna, przy skrzyżowaniu ul. Królewskiej z drogą krajową nr 62, pierwsza poł. XIX w.
 3. Kapliczka przydrożna, przy drodze krajowej nr 62, pierwsza poł. XIX w.
 4. Kapliczka przydrożna z figurą Matki Boskiej Skępskiej, XIX/XX w.
 5. Kapliczka przydrożna, kamienna, XIX w.
- **Gulczewo:** park dworski, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 15, data wpisania: 24.08.1976 r.
- **Miszewko Strzałkowskie:**
 1. Zespół kościoła par. p.w. Wniebowzięcia N.M.P.:
 - a) kościół, murowany, 1910-1920, arch. Józef Pius Dziekoński, wpisany wraz z cmentarzem przykościelnym do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 522, data wpisania: 1.09.1980 r.
 - b) dzwonnica, murowana, lata 30-te XX w.
 2. Cmentarz rzymsko – katolicki, pocz. XX w.
 3. Park, poł. XIX wieku.
- **Mirosław:** park dworski, krajobrazowy, ok. 1880, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 549, data wpisania: 19.03.1986 r.
- **Słupno:**
 1. Zespół kościoła par. p.w. Św. Marcina, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 143/553/62 w, data wpisania: 30.03.1962 r.:
 - a) kościół, drewniany, 1753, restaurowany: 1864 i 1871,
 - b) cmentarz przykościelny, pierwsza poł. XVIII w.
 2. Grodzisko, wpisane do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 428/756 w, data wpisania: 23.02.1967 r.,
 3. Cmentarz rzymsko – katolicki, koniec XIX w,
 4. Pomnik ofiar terroru hitlerowskiego, ul. Kościelna 2, druga poł. XX w.
 5. Plebania, ul. Kościelna, murowana, poł. XIX w.
- **Szeligi:** grodzisko, wpisane do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 60/253/60 w, data wpisania: 4.05.1960 r..
- **Święcieniec:**
 1. Zespół kościoła par. p.w. Św. Anastazego i Wincentego, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 145/555/62 w, data wpisania: 30.03.1962 r.:
 - a) kościół, drewniany, przed 1724, remontowany 1853, przebudowany 1905,

- b) kostnica, drewniana, ok. poł. XIX w,
 - c) cmentarz przykościelny.
2. Plebania, murowana, pierwsza poł. XX wieku.
 3. Dawna organistówka, obecnie Katolicki Dom Parafialny, drewniany, pocz. XX wieku.

Baza turystyczna jest słabo rozwinięta w porównaniu do możliwości gminy. Zgodnie z wykazem PKD, na terenie gminy na koniec 2012 roku zarejestrowanych było 5 obiektów noclegowych i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania: m.in. Zajazd „Mazowsze”, Zajazd „Pod Szczęśliwą Gwiazdą”, Hotel „TIM”.

Położenie Gminy Słupno sprzyja natomiast kształtowaniu przestrzeni agroturystycznej, która powinna zachęcać do odwiedzania tych terenów.

4.3. Bezrobocie

Pomimo rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Słupno oraz tak dużych perspektyw i szans do jej dalszego rozwoju, zdecydowana większość mieszkańców jako kluczowy problem wskazuje niewystarczającą liczbę miejsc pracy na terenie gminy, głównie w sektorze pozarolniczym. Na terenie Gminy Słupno liczba zarejestrowanych **bezrobotnych** na koniec 2012 roku wynosiła 362 osoby, z czego liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn była równa i wynosiła po 181 osoby. W porównaniu do roku 2005 bezrobocie na terenie gminy zmalało o ponad 22%.

Część mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie w pobliskich miastach, takich jak Płock i Warszawa.

Tabela 5. Bezrobocie na terenie Gminy Słupno w latach 2005-2012 [osoba]

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bezrobotni zarejestrowani wg płci								
ogółem	468	396	320	216	294	292	331	362
mężczyźni	218	176	138	85	140	153	150	181
kobiety	250	220	182	131	154	139	181	181
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym								
ogółem	13,9	11,2	8,6	5,5	7,3	6,8	7,5	8,0
mężczyźni	12,5	9,7	7,2	4,2	6,6	6,7	6,5	7,7
kobiety	15,3	12,8	10,1	7,0	8,0	6,8	8,6	8,5

Źródło: Dane GUS

5. Usługi publiczne na terenie Gminy Słupno

5.1. Usługi społeczne

Jednym z czynników warunkujących atrakcyjność osiedleńczą danej jednostki samorządu terytorialnego są usługi społeczne. Podczas wyboru nowego miejsca zamieszkania brane są pod uwagę przede wszystkim: dostęp do oświaty oraz jakość oferty edukacyjnej, kulturalnej, baza sportowo-rekreacyjna, dostęp do opieki zdrowotnej, a także bezpieczeństwo publiczne. Od stanu infrastruktury społecznej zależy także, jakość życia obecnych mieszkańców gminy i ich szanse rozwoju.

5.1.1. Oświata i nauka

Gmina Słupno jest organem prowadzącym 1 przedszkole, 2 oddziały przedszkolne, 3 szkoły podstawowe i 1 gimnazjum.

Obsługą ekonomiczno-administracyjną oraz finansowo-księgową szkół i przedszkoli na terenie Gminy Słupno zajmuje się Gminny Zespół Oświaty w Słupnie, który został utworzony uchwałą Nr 274/XXIX/09 Rady Gminy Słupno z dnia 31.08.2009 roku i funkcjonuje od 1 stycznia 2010 roku. Zespół realizuje także inne zadania oświatowe organu prowadzącego.

PRZEDSZKOLA

W odróżnieniu do innych gmin wiejskich z terenu powiatu płockiego, opieka przedszkolna na terenie Gminy Słupno jest dobrze rozwinięta. Funkcjonują tu bowiem:

- Samorządowe Przedszkole „Niezapominajka” w Słupnie,
- Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Małego Powstańca w Święcieńcu,
- Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Liszynie.

**Tabela 6. Przedszkola i oddziały przedszkolne na terenie Gminy Słupno
(stan na 31.12.2012 r.)**

Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni [etat]	Pracownicy obsługi [etat]	Rodzaj placówki
Przedszkola / Oddziały przedszkolne				
Samorządowe Przedszkole „Niezapominajka” w Słupnie ul. Kościelna 13 09-472 Słupno	172	12,18	17,75	Publiczna
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Małego Powstańca w Święcieńcu 09-472 Słupno	16	1	0	Publiczna
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Liszynie ul. Wawrzyńca Sikory 19 09-408 Płock 10	14	1	0	Publiczna

Źródło: Urząd Gminy w Słupnie

Dzięki tak dobrze rozwiniętej opiece i edukacji przedszkolnej, gmina zapewnia rodzinom tych dzieci (zwłaszcza młodym matkom) możliwość podjęcia lub kontynuacji pracy po powrocie z urlopu wychowawczego zwiększając tym samym ich szanse na rynku pracy.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Wszystkie szkoły podstawowe na terenie gminy posiadają statut szkół publicznych – ich organem prowadzącym jest Gmina Słupno. W 2012 roku uczęszczało do nich 328 uczniów.

Tabela 7. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Słupno (stan na 31.12.2012 r.)

Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni [etat]	Pracownicy obsługi [etat]	Rodzaj placówki
Szkoła Podstawowa im. abp. A.J. Nowowiejskiego w Słupnie ul. Kościelna 16 09-472 Słupno	194	20,16	12,5	Publiczna
Szkoła Podstawowa w Liszynie ul. Wawrzyńca Sikory 19 09-408 Płock 10	48	8,61	4,5	Publiczna
Szkoła Podstawowa im. Małego Powstańca w Święcieńcu 09-472 Słupno	86	11,18	4,5	Publiczna

Źródło: Urząd Gminy w Słupnie

Tabela 8 prezentuje wyniki sprawdzianu 6-klasistów na terenie Gminy Słupno w latach 2011 – 2012 w porównaniu do średnich wyników dla kraju, województwa mazowieckiego i powiatu płockiego. Z danych tych wynika, że uczniowie klas 6-tych szkół podstawowych z terenu Gminy Słupno w 2012 roku uzyskali średni wynik lepszy od średnich wyników dla powiatu płockiego i kraju i jednocześnie zbliżony do wyników dla województwa. Potwierdza to wysoki poziom nauczania w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Gminy Słupno, jak również potwierdza zasadność organizacji wielu zajęć pozalekcyjnych, które m.in. przygotowują uczniów do przystąpienia do tak ważnego dla nich egzaminu.

Tabela 8. Wyniki sprawdzianu 6-klasistów w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012
Polska	25,27	22,75
Województwo mazowieckie	25,96	23,87
Powiat płocki	23,56	21,04
Gmina Słupno	24,49	23,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Słupnie oraz danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie

GIMNAZJA

Na terenie gminy zlokalizowane jest jedno publiczne gimnazjum im. K.K. Baczyńskiego w Słupnie, do którego w 2012 roku uczęszczało 157 uczniów.

Tabela 9. Gimnazja na terenie Gminy Słupno na rok 2012 (stan na 31.12.2012 r.)

Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni [etat]	Pracownicy obsługi [etat]	Rodzaj placówki
Gimnazjum im. K.K. Baczyńskiego w Słupnie ul. Kościelna 16 09-472 Słupno	157	17,13	6	Publiczna

Źródło: Urząd Gminy w Słupnie

Wyniki testu gimnazjalistów z terenu Gminy Słupno przedstawia tabela 20. Należy jednak podkreślić, że od roku szkolnego 2011/2012 egzamin gimnazjalny został przeprowadzany na nowych zasadach, gdzie m.in. zamiast oceny punktowej wprowadzono ocenę procentową. Nowa formuła składa się z trzech części (humanistyczna – język polski oraz historia i wiedza o społeczeństwie, matematyczno-przyrodnicza – matematyka przedmioty przyrodnicze oraz językowa - na dwóch poziomach podstawowym i rozszerzonym). Tym samym, niemożliwe jest porównanie wyników egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2011 roku (na starych zasadach) i w 2012 roku.

Tabela 10. Wyniki testów gimnazjalistów

Wyszczególnienie		Rok 2011 w pkt	Rok 2012 w %
Część humanistyczna		24,61 pkt	-
Część matematyczno-przyrodnicza		20,95 pkt	-
Część humanistyczna	Język polski	-	64,4
	Historia i WOS	-	64,1
Część matematyczno – przyrodnicza	Matematyka	-	47,3
	Przedmioty przyrodnicze	-	53,4
Język obcy	Język angielski podstawowy	27,00 pkt	58,5
	Język angielski rozszerzony	-	41,2

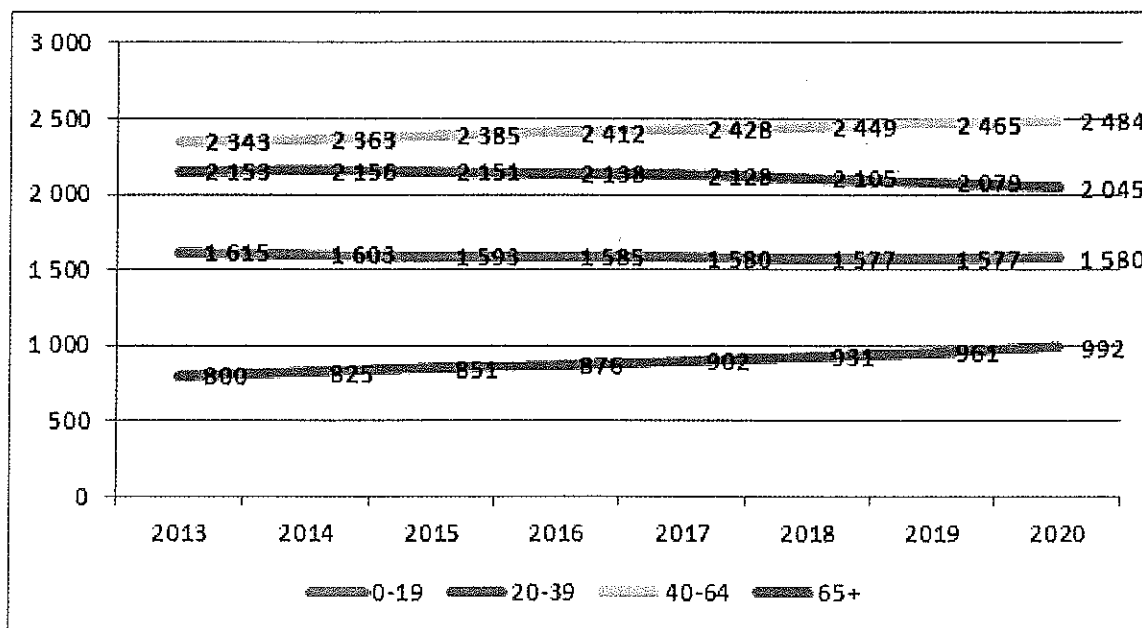
	Język niemiecki podstawowy	19,27 pkt	46,8
--	-----------------------------------	-----------	------

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Słupnie

Stan infrastruktury oświatowej w gminie jest oceniany jako bardzo dobry i ulega permanentnej poprawie. Szkoły na terenie Gminy Słupno pełnią funkcję integracyjną dla dzieci i młodzieży, gdyż oferują swoim uczniom dodatkowe zajęcia edukacyjne, uczestnictwo w kołach zainteresowań (koło językowe, informatyczne, przyrodnicze) i przynależność do klubów sportowych. Uczniowie biorą udział w konkursach wiedzy. Wszystkie szkoły są odnowione, posiadają pracownie komputerowe, większość posiada również odpowiednie zaplecze do zajęć sportowych. Wszystko to zostało osiągnięte dzięki aktywnej polityce inwestycyjnej gminy skoncentrowanej na zapewnieniu wysokiej jakości bazy edukacyjnej. Ważnym aspektem przy wyborze oświaty jako priorytetu w prowadzonej polityce inwestycyjnej była przede wszystkim rosnąca liczba nowych mieszkańców przybywających do gminy głównie z terenu miasta Płocka. Biorąc pod uwagę wymagania potencjalnego mieszkańca co do nowego miejsca zamieszkania (oprócz infrastruktury technicznej) gmina postanowiła zadbać o wykształcenie swoich najmłodszych mieszkańców dostosowując swoją bazę oświatową do standardów szkół miejskich. Tym samym, oświata stanowi obecnie jedną z największych wizytówek Gminy Słupno, która będzie wykorzystywana również do zwiększania atrakcyjności osiedleńczej gminy.

Na podstawie prognozy ludności na lata 2008-2035 sporządzonej przez GUS dla obszarów wiejskich powiatu płockiego stworzono prognozę liczby ludności z podziałem na grupy wiekowe na terenie Gminy Słupno.

Wykres 3. Prognoza liczby ludności dla Gminy Słupno [osoba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Obserwowana w ciągu ostatnich kilku lat w skali kraju i Europy zmiana modelu rodziny (2+1) potwierdza, że coraz mniejszy jest udział rodzin wielodzietnych. Również migracje rodzin w celach zarobkowych pociągają za sobą spadek liczby dzieci na danym terenie. W związku z tym, Gmina Słupno zamierza realizować działania zwiększające jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną. Atrakcyjne warunki do zamieszkania będą skutkowały napływem nowych mieszkańców (w tym rodzin z dziećmi), dzięki czemu liczba uczniów w szkołach utrzyma się na poziomie zbliżonym do obecnego a nawet wzrośnie. Tym samym gmina zapewni odpowiednie dochody z tytułu subwencji oświatowej, a także wyeliminuje ewentualną konieczność racjonalizacji sieci szkół na swoim terenie. Z kolei atrakcyjne warunki inwestycyjne to szansa na nowe miejsca pracy, co zminimalizuje zjawisko migracji części mieszkańców poza teren Gminy Słupno w celach zarobkowych.

5.1.2. Ochrona zdrowia

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się, z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

W gminie działa jeden ośrodek zdrowia i 20 gabinetów ze specjalistyczną praktyką lekarską. Mieszkańcy Gminy Słupno, dzięki niewielkiej odległości od miasta Płocka, mają nieograniczony dostęp do wszystkich specjalistów i usług medycznych zlokalizowanych w Płocku. Również zadania z zakresu leczenia szpitalnego i klinicznego oraz usług pogotowia ratunkowego realizowane są w Płocku.

Biorąc jednak pod uwagę, że mieszkalnictwo ma stanowić jeden z głównych kierunków rozwoju Gminy Słupno, władze gminy kładą nacisk na zwiększenie zakresu usług specjalistycznych służby zdrowia tak, aby osoby zamieszkujące tereny położone w dalszej odległości od Płocka i mające problem w skorzystaniu z usług miejskich, mogły mieć dostęp do opieki zdrowotnej na takich samych zasadach jak pozostali mieszkańcy gminy.

5.1.3. Sport i rekreacja

Sport w Gminie Słupno jest nieodzownym elementem życia wielu jej mieszkańców, dlatego też gmina wspiera rozwój dyscyplin sportowych zarówno finansowo jak i rzeczowo.

Ważną rzeczą jest systematyczne tworzenie i rozbudowa niezbędnej bazy sportowej w gminie, która już przyczyniła się do poprawy warunków uprawiania sportu, a w niedługim czasie może zaowocować osiągnięciem coraz lepszych wyników przez młodzież oraz zwiększeniem zainteresowania uprawianiem sportu w gminie. Gmina pracuje też nad stworzeniem warunków i możliwości dzieciom do rozwijania zainteresowań sportowych

poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty, która będzie uwzględniała zainteresowania potencjalnych uczestników.

Dzięki istnieniu warunków do uprawiania sportu i rekreacji, tj. boisk sportowych i sal gimnastycznych, zauważalny jest wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem wśród mieszkańców gminy. Rozwijającymi się amatorsko dziedzinami sportowymi są: piłka nożna, siatkówka, koszykówka.

Na terenie Gminy Słupno funkcjonują obiekty i zaplecza sportowe:

- kompleks sportowy „Moje boisko – ORLIK 2012” przy Szkole Podstawowej w Liszynie,
- kompleks sportowy „Moje boisko – ORLIK 2012” wraz z placem zabaw w Starym Gulczewie,
- obiekty sportowe działające przy szkołach:
 - o hala sportowa, sala gimnastyczna oraz kompleks boisk do gier zespołowych i lekkiej atletyki, przy Szkole Podstawowej im. abp. Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Słupnie oraz przy Gimnazjum im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Słupnie
 - o sala gimnastyczna i boisko sportowe przy Szkole Podstawowej im. Małego Powstańca w Święcieńcu,
 - o sala gimnastyczna oraz wyżej wymieniony ORLIK 2012 przy Szkole Podstawowej w Liszynie.

Istniejące zaplecze sportowe daje możliwość organizowania wielu cyklicznych imprez rekreacyjnych i sportowych, z których najważniejszymi są:

- Festyn Gminny i Zawody Strażackie w Wykowie,
- Rekreacyjny Bieg Wiosny organizowany w ramach akcji Polska Biega, Rekreacyjny bieg jesieni,
- Czerwiec Aktywnych Społeczności połączony wraz z zawodami sołeckimi, Turniej Ping Ponga o Puchar Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury Słupno z/s. w Cekanowie,
- Dzień Rodzinki połączony z Dniem Dziecka.

5.1.4. Kultura

O zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy Słupno dbają następujące jednostki i obiekty:

- Gminny Ośrodek Kultury Słupno z siedzibą w Cekanowie,
- 10 świetlic wiejskich działających w strukturach Gminnego Ośrodka Kultury Słupno z/s. w Cekanowie,

- Gminna Biblioteka Publiczna w Słupnie,
- Grupa teatralna „A było to tak” działająca przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Słupnie.

Gminny Ośrodek Kultury Słupno z/s w Cekanowie został utworzony uchwałą Nr 38/V/11 Rady Gminy Słupno z dnia 18.03.2011 roku, a istnieje od 01.07.2011 roku. Siedziba GOK mieści się w budynku Świetlicy Wiejskiej w Cekanowie przy ulicy Królewskiej 28 A.

Zgodnie z §6 Statutu Gminnego Ośrodka Kultury Słupno z/s w Cekanowie, do podstawowych zadań ośrodka należy:

- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań mieszkańców,
- tworzenie hobbystycznej, rekreacyjno – ruchowej oraz zainteresowania sztuką,
- prezentacja i promocja amatorskiego ruchu artystycznego oraz twórczości profesjonalnej,
- gromadzenie i udostępnianie informacji o twórcach, instytucjach i działalności artystycznej,
- inspirowanie działań artystycznych i kulturalnych oraz różnorodnych form spędzania czasu wolnego we współpracy z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi oraz innymi placówkami kultury,
- działanie na rzecz integracji społeczności lokalnej,
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie lepszego zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców,
- prowadzenie współpracy kulturalnej z zagranicą,
- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- kształtowanie nawyków mieszkańców do aktywnego współtworzenia i odbioru różnorodnych form spędzania czasu wolnego,
- koordynowanie działalności klubów sportowych,
- organizowanie aktywnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze fizycznej, warunków,
- kształtowanie kultury wypoczynku i życia codziennego,
- inne działania na rzecz rozwijania i zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców w tym działanie Gminnej Strażackiej Orkiestry Dętej.

Aktualnie Gminny Ośrodek Kultury Słupno z/s w Cekanowie prowadzi:

- 1) zespół artystyczny „18 LAT PLUS VAT”, który funkcjonuje od stycznia 2012 roku,
- 2) zajęcia dla dzieci i młodzieży, w tym: zajęcia muzyczne, plastyczne, fotograficzne, wokalne i taneczne,
- 3) zajęcia z aerobiku,
- 4) wolontariat,

- 5) Gminną Strażacką Orkiestrę Dętą oraz grupę mażorettek „ISKIERKI”,
- 6) Moje boisko - ORLIK 2012 w Starym Gulczewie,
- 7) świetlice wiejskie,
- 8) boisko sportowe w Wykowie.

Świetlice wiejskie funkcjonują w następujących miejscowościach: Borowiczki-Pieńki, Bielino, Rydzyno, Cekanowo, Liszyno, Szeligi, Miszewko-Stefany, Miszewko Strzałkowskie, Barcikowo, Mirosław, Wykowo. Głównymi formami pracy na zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych w świetlicach jest:

- opieka wychowawcza: pomoc w rozwiązywaniu problemów szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych
- kształtowanie właściwych zachowań w życiu codziennym, poprzez: nagrody za dobre sprawowanie i zaangażowanie w działalność świetlicy, zajęcia i dyskusje dotyczące okolicznościowych świąt i ważnych wydarzeń w życiu dzieci, rozmowy na temat prawidłowych postaw prospołecznych i właściwego zachowania w szkole i poza nią, nauka współpracy, zwrócenie uwagi na kulturę osobistą, nauka dzieci szacunku do: ludzi, pracy, przedmiotów; rozwijanie zachowań asertywnych, zajęcia profilaktyczne, na temat: agresji, uzależnień i edukacji zdrowia.

Gminna Biblioteka Publiczna w Słupnie jest instytucją kulturalną, działającą na podstawie statutu, jej celem jest zaspokajanie potrzeb oświatowych kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Księgozbiór biblioteki liczy ogółem ponad 22 tys. woluminów. W 2006 roku biblioteka pozyskała z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach programu „JKONKA” sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem (3 komputery). W okresie kadencji ze środków własnych gminy zakupiono sprzęt biblioteczny i pomoce dydaktyczne.

5.1.5. Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną w zakresie pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Słupno jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**, który realizuje politykę społeczną Gminy Słupno mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i podjętymi w tym zakresie uchwałami i zarządzeniami organów gminy.

Głównym celem pomocy społecznej jest:

- zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,

- zapobiegania powstawaniu trudnych życiowych sytuacji, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości,
- doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupnie jest ośrodkiem pomocy społecznej pracującym, metodą **CAL - Centrum Aktywności Lokalnej**, pozwalającą szerzej spojrzeć na problemy jednostki w kontekście z całym środowiskiem lokalnym.

Cele CAL:

- animowanie lokalnego rozwoju w oparciu o aktywność obywatelską,
- wspieranie społecznej, edukacyjnej aktywności środowisk lokalnych,
- rozwijanie uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym ze szczególnym uwzględnieniem grup marginalizowanych.

Ośrodek jest jednostką, której funkcjonowanie oparte jest o model Organizowania Społeczności Lokalnej (OSL) rozumiany jako jedna z metod pracy socjalnej obok pracy z indywidualnym przypadkiem i rodziną.

W strukturze GOPS funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, który zapewnia dzienny pobyt dla 35 osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ośrodku działają: asystent rodziny, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, wolontariat, samopomoc, Gminne Centrum Informacji, Partnerstwo Lokalne Nasza 19, Klub Integracji Społecznej, Klub Seniora, Punkt Konsultacyjny Uzależnień. Ośrodek pomocy społecznej jest inkubatorem uruchamiania podmiotów ekonomii społecznej – wspiera Spółdzielnię Socjalną „Opieka”, Spółdzielnię Socjalną Osób Prawnych „Centrum Usług Środowiskowych”.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku przyznano ogółem 8 453 świadczeń rodzinnych o łącznej wartości 1 107 823 zł. Niezależnie od rodzaju świadczeń, pomocą społeczną w 2012 roku objęto 169 rodzin w tym:

- jednoosobowe gospodarstwa domowe	- 74 rodzin
- dwuosobowe gospodarstwa domowe	- 25 rodzin
- trzynosobowe gospodarstwa domowe	- 25 rodziny
- czterosobowe gospodarstwa domowe	- 23 rodzin
- pięciosobowe gospodarstwa domowe	- 12 rodzin
- sześciosobowe gospodarstwa domowe i więcej	- 10 rodzin

Powody przyznawania pomocy w 2012 roku przedstawione zostały w tabeli 11.

Tabela 11. Powody przyznawania pomocy rodziną przez GOPS w Słupnie

Lp.	Powód przyznawania pomocy	Liczba rodzin
1.	ubóstwo	71
2.	bezrobocie	70
3.	długotrwała lub ciężka choroba	77
4.	niepełnosprawność	56
5.	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym :	31
	- rodziny niepełne	24
	- rodziny wielodzietne	12
6.	przemoc w rodzinie	23
7.	alkoholizm	12
8.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
9.	potrzeba ochrony macierzyństwa	11
10.	przemoc w rodzinie	2
11.	bezdomność	3

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupnie za 2012 rok

Należy podkreślić, że oczekiwany w wyniku realizacji odpowiedniej strategii rozwój przedsiębiorczości oraz turystyki weekendowej na terenie Gminy Słupno przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia na terenie gminy i spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy GOPS. Tym samym, gmina będzie mogła część zaoszczędzonych środków finansowych przeznaczyć na inne cele związane z pomocą społeczną, lub wykorzystać zupełnie na inne cele (np. inwestycyjne).

5.1.6. Bezpieczeństwo publiczne

Na atrakcyjne warunki do zamieszkania wpływa również bezpieczeństwo publiczne. Zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa realizowane są przez podmioty odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa, w tym:

- Komendant Miejski Policji w Płocku,
- Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Płocku,
- Jednostki OSP na terenie Gminy Słupno:
 - Ochotnicza Straż Pożarna Słupno,
 - Ochotnicza Straż Pożarna Cekanowo,
 - Ochotnicza Straż Pożarna Gulczewo,

- o Ochotnicza Straż Pożarna Miszewko,
- o Ochotnicza Straż Pożarna Mijakowo,
- o Ochotnicza Straż Pożarna Święcieniec.

Analizując liczbę przestępstw na terenie Gminy Słupno należy zauważyć, że ich liczba na przestrzeni lat 2010-2012 uległa zmniejszeniu o ponad 31%. Z kolei liczba wypadków drogowych zmniejszyła się o prawie 50%.

Tabela 12. Liczba wypadków i przestępstw na terenie Gminy Słupno

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Liczba wypadków	15	3	8
- w tym ze skutkiem śmiertelnym	1	0	0
Liczba przestępstw (bez wypadków drogowych)	67	44	46

Źródło: Urząd Gminy w Słupnie

5.2. Usługi komunalne

5.2.1. Usługi wodociągowe i kanalizacyjne

Gmina Słupno ze względu na rozwój zabudowy jednorodzinnej sukcesywnie rozwija infrastrukturę techniczną na swoim obszarze.

Tabela 13. Wyposażenie Gminy Słupno w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Stan na dzień 31.12.2012r.
Sieć wodociągowa		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	145,2
przyłącza do sieci wodociągowej od budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 910
woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	331,9 z ujęć gminy 89,73 z ujęcia Płocka
Sieć kanalizacyjna sanitarna		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	64,3
przyłącza do sieci kanalizacyjnej od budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 564
ścieki odprowadzone od gospodarstw domowych	tys. m ³	177 do oczyszczalni w Słupnie 63,23 do czyszczalni w Maszewie /Płock/
Lokalizacja oczyszczalni ścieków		Przepustowość oczyszczalni ścieków
Gminna Oczyszczalnia ścieków w Słupnie, ul. Młynarska		1610 m ³ /dobę

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Słupnie

USŁUGI WODOCIĄGOWE

W latach 2005 - 2012 sytuacja Gminy Słupno pod względem infrastruktury wodociągowej uległa poprawie. Gmina zwodociągowana jest w 91,1%. Sieć wodociągowa uzupełniana jest stopniowo w miarę powstającej nowej zabudowy. Na koniec 2012 roku na terenie gminy funkcjonowała sieć wodociągowa o długości 145,2 km z 1 910 czynnymi przyłączami wodociągowymi. Rozbudowa sieci wodociągowej istotnie podnosi, jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne, co z pewnością pozytywnie wpływa na stan zdrowia użytkowników sieci. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększy również atrakcyjność gminy dla obecnych i potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Słupno opiera się na następujących ujęciach wód podziemnych:

- **Stacja Uzdatniania Wody Słupno** - Składa się z dwóch studni głębinowych. Maksymalna wydajność wynosi 443 m³/d. Zaopatruje w wodę mieszkańców Słupna i Cekanowa.
- **Stacja Uzdatniania Wody Gulczewo** – Składa się z dwóch studni. Maksymalna wydajność wynosi 565 m³/d. Ujęcie obsługuje następujące wsie: Cekanowo, Miszewko Strzałkowskie, Mirosław, Stare Gulczewo.
- **Stacja Uzdatniania Wody Mijakowo** – Składa się z dwóch studni. Maksymalna wydajność wynosi 443 m³/d. Ujęcie obsługuje następujące wsie: Sambórz, Mijakowo, Miszewko-Stefany, Mijakowo, Ramutowo, Święcieniec, Barcikowo, Szeligi.
- **Stacja Uzdatniania Wody Bielino – Wirginia** – Maksymalna wydajność wynosi 234 m³/d. Zaopatruje w wodę mieszkańców wsi Borowiczki-Pieńki, Bielino, Liszyno, Rydzyno i Wykowo.
- **Ujęcie Borowiczki-Pieńki** – użytkownikiem tego ujęcia są Wodociągi Płockie Sp. z o.o. Pobór wód ze wszystkich studni wynosi łącznie - 9 200 m³/dobę. Zaopatruje w wodę mieszkańców wsi Borowiczki-Pieńki oraz Płocka.
- **Ujęcie PERN** – składa się z czterech studni w tym jedna jest studnia awaryjną. Lokalizacja studni znajduje się na terenie Bazy Surowcowej PERN „Przyjaźń” w Miszewku Strzałkowskim. Pobór wody w skali roku kształtuje się w granicach ok. 20 000 m³. Ujęcie to eksploatowane jest na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej i nie zaopatruje w wodę pitną mieszkańców Gminy Słupno.

Powyżej wymienione ujęcia wód zaopatrują w wodę do picia mieszkańców Gminy Słupno i częściowo Płocka.

USŁUGI KANALIZACYJNE

Na terenie gminy postępuje także rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej. W latach 2005-2012 zbudowano 29,7 km sieci kanalizacji sanitarnej, co umożliwiło wykonanie 1 243 podłączeń do budynków mieszkalnych. Wg danych Urzędu Gminy, na koniec 2012 roku z sieci kanalizacji sanitarnej o długości 64,3 km odprowadzonych było 1 564 przyłączy kanalizacyjnych.

Od 2010 roku na terenie gminy realizowane jest przedsięwzięcie Arkadia Mazowiecka - budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Borowiczki Pieńki, Bielino, Liszyno i Wykowo. Po zakończeniu tej inwestycji do użytkowania przekazane zostanie ponad 31 km sieci sanitarnej. Na terenach, gdzie nie występuje sieć ściekowa, ścieki sanitarно - bytowe odprowadzane są do przydomowych zbiorników bezodpływowych oraz do przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie gminy działają następujące **oczyszczalnie ścieków**:

- Gminna oczyszczalnia ścieków komunalnych w Słupnie,
- biologiczna oczyszczalnia ścieków dla Szkoły Podstawowej w Święcieńcu,
- oczyszczalnia ścieków PERN „Przyjaźń” w Płocku, Baza Surowcowa w Miszewku Strzałkowskim.

Gminna oczyszczalnia ścieków komunalnych w Słupnie została uruchomiona w 1994 roku. Właścicielem i użytkownikiem oczyszczalni jest Urząd Gminy w Słupnie. Zaprojektowane obecnie obciążenie oczyszczalni wynosi RLM 12 918. Średnio na dobę w oczyszczalni oczyszcza się 1150 m³ ścieków. Natomiast maksymalna ilość oczyszczanych ścieków wynosi 1610 m³/d. Oczyszczalnia została rozbudowana i zmodernizowana dwukrotnie w roku 2005 oraz w latach 2009-2010. Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki socjalno-bytowe. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rowu melioracyjnego, który wpada do Kanału Białobrzegi i uchodzi do rzeki Wisły.

W związku z tym, że sieć wodno-kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie, a także warunkuje rozwój turystyki w oparciu o istniejące walory przyrodnicze i stan czystości środowiska, to Gmina Słupno systematycznie i w miarę zapotrzebowania realizuje inwestycje w tym zakresie. Należy podkreślić, że podłączenie do sieci wodociągowej jest zapewnione każdemu nowemu gospodarstwu domowemu. Natomiast rozbudowa sieci kanalizacyjnej następuje w pierwszej kolejności na obszarze gminy o większych skupiskach mieszkańców, gdzie rozbudowa ta jest uzasadniona oraz na terenach włączonych do aglomeracji Płock, które zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych muszą zostać skanalizowane do końca 2015 roku. W przypadku terenów o małym stopniu zabudowy,

władze Gminy Słupno realizują program dotyczący budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Tym samym należy zakładać, że rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy (a tym samym wzrost gęstości zaludnienia w poszczególnych miejscowościach) przyczyni się do rozwoju sieci kanalizacyjnej, co wpłynie w konsekwencji na dalszy wzrost jej atrakcyjności osadniczej, a także zwiększy atrakcyjność turystyczną (budowa kanalizacji zmniejszy zanieczyszczenie gleb i wód powierzchniowych i podziemnych). Z kolei w przypadku terenów inwestycyjnych konieczne będzie wcześniejsze uzbrojenie tych terenów w infrastrukturę wodno-ściekową, co zachęci potencjalnych inwestorów do inwestowania na tym terenie.

5.2.2. Zaopatrzenie w energię

O stopniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy świadczy również sposób zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gaz. I tak:

- **zaopatrzenie w energię elektryczną** - zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie Gminy Słupno odbywa się z GPZ 110/15 kV w Gulczewie. Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez sieć napowietrznych linii 15 kV, stacji transformatorowych 15/0,4 kV, oraz sieć odbiorczą abonencką niskiego napięcia - 230/400 V. Sieć energetyczna zaspokaja terażniejsze zapotrzebowanie mieszkańców, jednakże biorąc pod uwagę przyszły rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy należy stwierdzić, że w celu zmniejszenia awaryjności istniejącej sieci należy ją modernizować poprzez wymianę linii, urządzeń i rozbudowę sieci wraz ze stacjami 15/0,4 kV;
- **zaopatrzenie w gaz** – Gmina Słupno posiada sieć gazową rozdzielczą średniego ciśnienia, która zasilana jest ze stacji redukcyjno-pomiarowej 1° „Gulczewo” o przepustowości 25 000m³/h. Bazą do gazyfikacji gminy jest gazociąg wysokiego ciśnienia w Nowym Gulczewie. Gaz ziemny dostarczany jest do następujących miejscowości: Słupno, Bielino, Mirosław, Szeligi, Nowe Gulczewo, Cekanowo, Borowiczki-Pieńki. Długość czynnej sieci gazowej od 2005 roku zwiększyła się o ponad 12 km, co umożliwiło wykonanie 991 przyłączy indywidualnych i 13 przemysłowych. Należy jednak podkreślić, że potencjalny wzrost liczby mieszkańców Gminy Słupno w dłuższej perspektywie czasu może przyczynić się do rozbudowy sieci gazowej na terenie gminy, co z pewnością zwiększy jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną;
- **zaopatrzenie w energię ciepłą** - na terenie Gminy Słupno nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Zarówno budynki jednorodzinne, jak zakłady usługowe i urzędy ogrzewane będą z indywidualnych kotłowni zasilanych węglem, gazem płynnym, olejem opałowym lub paliwami stałymi. W przypadku, kiedy nastąpiłaby rozbudowa sieci gazowej w wyniku wzrostu liczby mieszkańców gminy oraz wzrostu podmiotów gospodarczych (a tym

samym wzroście liczby osób i podmiotów zainteresowanych podłączeniem się do sieci gazowej), możliwe byłoby wykorzystanie gazu ziemnego nie tylko na cele bytowe, ale również do celów grzewczych. Gaz przewodowy jest, bowiem jednym z najbardziej ekologicznych i komfortowych w użyciu nośników energii.

Analizując zaopatrzenie gminy w energię należy stwierdzić, że największą niedogodnością w tym zakresie dla obecnych jak i potencjalnych mieszkańców i przedsiębiorców, jest brak dostępu do sieci gazowej na terenie całej gminy. Główną przyczyną takiego stanu jest zbyt niski popyt, co czyni inwestycję nieopłacalną ekonomicznie z punktu widzenia przedsiębiorstwa gazowniczego. Brak dostępu do gazu sieciowego uniemożliwia z kolei wykorzystanie tego surowca jako ekologicznego źródła ogrzewania budynków mieszkalnych i gospodarczych. W związku z tym, aby uprawdopodobnić dalszą gazyfikację, gmina powinna podjąć działania zmierzające do wzrostu liczby jej mieszkańców oraz zachęcić zewnętrznych przedsiębiorców do inwestowania na tym terenie.

5.2.3. Infrastruktura komunikacyjna

Infrastruktura drogowa w Gminie Słupno obejmuje:

- 5,65 km dróg krajowych,
- 25,94 km dróg powiatowych,
- 106 km dróg gminnych.

W chwili obecnej, największe znaczenie dla rozwoju mieszkalnictwa, turystyki i przedsiębiorczości na terenie Gminy Słupno, odgrywa **droga krajowa** nr 62 łącząca Płock z Warszawą, która zapewnia doskonałe połączenie z pobliskimi miastami. Droga ta dzieli gminę na część północną i południową. Jest to obecnie trakt bardzo obciążony ruchem kołowym.

Dość istotną rolę w ruchu lokalnym odgrywają też **drogi powiatowe**:

- Rogozino - Imielnica (nr 2901),
- Słupno - Białkowo (nr 2940),
- Miszewko Strzałkowskie - Peplowo Cieśle (nr 2941),
- Radzanowo - Szczytno - Mijakowo (nr 2942),
- Radzanowo - Święcieniec (nr 2943),
- Wilczkowo - Bodzanów - Słupno (nr 2952),
- Słupno - Peplowo (nr 2958),
- Słupno - Wykowo (nr 2959).

Łączna długość dróg powiatowych liczy 25,94km, a ich zarządcą jest Zarząd Dróg Powiatowych w Płocku.

Duży udział dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Słupno utrudnia działania gminy w kierunku poprawy ich jakości. Zdaniem mieszkańców gminy, większość dróg powiatowych wymaga pilnej naprawy. Pomimo, iż modernizacja dróg powiatowych leży po stronie powiatu, to Gmina Słupno w celu poprawy warunków życia swoich mieszkańców i zwiększenia atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej, przyspiesza działania modernizacyjne ze strony powiatu płockiego partycypując w kosztach ich remontu. Budowa nowych dróg, obok bieżącej konserwacji i remontów istniejących szlaków komunikacyjnych, będzie wpływała pozytywnie na rozwój gminy.

Na układ komunikacyjny gminy składają się również 128 odcinków **dróg gminnych** o łącznej długości 106km. Ponad 68km dróg gminnych posiada nawierzchnię asfaltową (tj. 67 odcinków) i każdego roku liczba ta się zwiększa.

Większość miejscowości gminnych dzięki przechodzącym przez ich terytorium ważnym szlakom drogowym jest dobrze skomunikowana z siedzibą gminy, jak również miastem powiatowym Płock. Stwarza to duże możliwości rozwoju gminy i powinno zostać wykorzystane, jako atut i być impulsem przyciągania inwestorów zewnętrznych.

Na terenie gminy znajdują się również **chodniki** oraz **ścieżki pieszo-rowerowe**:

- przy drodze krajowej nr 62 – 2,343 km,
- przy drogach powiatowych – 4,509 km,
- przy drogach gminnych – 29,917 km,

Chodniki zlokalizowane są w następujących miejscowościach: Borowiczki-Pieńki, Cekanowo, Nowe Gulczewo, Miszewko Strzałkowskie, Słupno, Święcieniec. Ścieżki pieszo-rowerowe natomiast zlokalizowane są na terenie Słupna, Cekanowa i Nowego Gulczewa. Aby zapewnić odpowiedni poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego mieszkańcom gminy, planuje się dalszą rozbudowę chodników i ścieżek rowerowych na terenie gminy.

Oświetlenie uliczne zapewniające bezpieczeństwo mieszkańców oraz bezpieczeństwo pieszych i ruchu kołowego występuje przy głównych drogach. Braki w oświetleniu są szczególnie zauważalne na terenie powstających osiedli mieszkaniowych.

Transport publiczny realizowany jest na terenie gminy przez linie autobusowe Komunikacji Miejskiej Płock, PKS S.A. w Płocku.

5.2.4. Mieszkalnictwo

Rozwój budownictwa mieszkaniowego należy rozpatrywać w dwóch istotnych aspektach:

- rozwój budownictwa mieszkaniowego dla potrzeb ludności zamieszkującej teren gminy,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego dla potrzeb ludności nie będących mieszkańcami gminy lecz pragnących osiedlić się na jego terenie (głównie mieszkańców okolicznych miast tj. Płocka).

Zgodnie z danymi GUS, na koniec 2010 roku liczba mieszkań na terenie gminy wynosiła 1 983 i wzrosła od 2005 roku o 29%. Największy wzrost mieszkań wystąpił w zasobach osób fizycznych, w przypadku zasobów gminy i pozostałych podmiotów od 2005 do 2007 stan pozostawał bez zmian. Natomiast tendencja malejąca liczby mieszkań występuje w zasobach zakładów pracy.

„Budynki mieszkalne jednorodzinne reprezentują dobry stan techniczny, obniżone standardy dotyczą zabudowy zagrodowej. Zasoby mieszkaniowe odniesione do powierzchni użytkowej przypadającej na 1 osobę kształtują się w wysokości 35,4 m² - wzrost o 13,8% w porównaniu do 2005r.

Gmina posiada *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słupno* z 5 zmianami oraz 129 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalających tereny o różnym przeznaczeniu (z przewagą budownictwa mieszkaniowego) dla całego obszaru gminy.

Gmina posiada również opracowany *Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy Słupno na lata 2013 – 2017*, którego głównym celem jest dążenie do rozsądnego i produktywnego gospodarowania posiadanym zasobem mieszkaniowym. Mieszkaniowy zasób gminy obejmuje lokale będące własnością Gminy Słupno i składa się z 25 mieszkań, w tym 9 socjalnych, o łącznej powierzchni 950,86 m².

Pomimo rolniczego charakteru, budownictwo mieszkaniowe na terenie Gminy Słupno rozwija się bardzo dynamicznie. Podstawą do rozwoju budownictwa mieszkaniowego na terenie Gminy Słupno jest z jednej strony dostępność do gruntów przeznaczonych pod zabudowę i uchwalanie przez władze lokalne miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a z drugiej strony jest to bezpośrednia odległość miasta Płocka, którego mieszkańcy coraz chętniej emigrują i osiedlają się na terenach wiejskich. Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy spowodowany głównie rosnącą liczbą mieszkańców, wymaga od władz lokalnych podjęcia odpowiednich działań inwestycyjnych w infrastrukturę drogową, wodno-kanalizacyjną i społeczną.

6. Partnerstwo i współpraca Gminy Słupno

Gmina Słupno realizując zadania własne, jak również inne zadania inwestycyjne, współpracuje z innymi podmiotami sektora publicznego i prywatnego.

Jednym z najważniejszych partnerów Gminy Słupno jest **Związek Gmin Regionu Płockiego**, który powstał w 1994 roku. Należy do niego 13 gmin z powiatu płockiego (w tym Gmina Słupno). Zakres zadań Związku jest szeroki i obejmuje problematykę gospodarczą, społeczną i ekologiczną. Na terenie wybranych gmin powiatu Związek prowadzi lub prowadził w ostatnich latach działania w zakresie gospodarki odpadami (selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zbiórki odpadów wielkogabarytowych, niebezpiecznych), rekultywacji składowisk, unieszkodliwiania odpadów azbestowo-cementowych, odławiania bezdomnych zwierząt, modernizacji i przebudowy dróg, termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, podnoszenia kompetencji pracowników administracji publicznej. Realizowane projekty bazują na dofinansowaniu z UE. Najważniejszym wyzwaniem dla ZGRP jest przeznaczanie większych środków na inwestycje oraz systematyczne rozwiązywanie problemów społecznych wynikających m.in. ze wzrostu bezrobocia. Niwelowanie różnic w rozwoju polegać będzie m.in. na pozyskiwaniu środków przez wszystkich członków ZGPR na inwestycje. Od tego bowiem zależy przyszły rozwój i większy potencjał związku, jak i każdej z gmin partnerskich (w tym Gminy Słupno). Członkowie Związku widzą w tej organizacji dużą szansę na podejmowanie działań na rzecz projektów innowacyjnych (np. z zakresu odnawialnych źródeł energii). Zasadne z punktu widzenia rozwoju ZGPR jest również tworzenie wspólnej infrastruktury dla zaspakajania potrzeb mieszkańców lub tworzenie wspólnych spółek dla utrzymania utworzonej przez gminy infrastruktury (m.in. sieci wodno-kanalizacyjnej lub sieci drogowej).

Gmina Słupno należy również do **Stowarzyszenia Rozwoju Ziemi Płockiej**, gdzie wspólnie z pozostałymi członkami Stowarzyszenia realizuje cele w zakresie podnoszenia atrakcyjności turystycznej, rozwoju przedsiębiorczości, aktywności społecznej, rozwoju turystyki poprzez wykorzystanie narzędzi informatycznych.

Gmina Słupno działa również w ramach **Partnerstwa Lokalnego „Nasza 19”** łączącego na terenie gminy samorząd, organizacje pozarządowe oraz przedstawicieli biznesu. Partnerstwo rozwiązuje głównie problemy społeczne na terenie gminy.

Zaspokajanie potrzeb i stworzenie optymalnych warunków do funkcjonowania społeczeństwa jest jednym z głównych zadań samorządu lokalnego. Efektywne kierowanie gminą musi polegać na aktywnej współpracy z liderami środowisk lokalnych. Działalność **organizacji pozarządowych i stowarzyszeń** jest istotnym elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną, dzięki czemu możliwe jest skuteczne i szybkie rozwiązywanie

problemów lokalnych. Gmina Słupno od lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Kluczowym dokumentem określającym zasady tego współdziałania jest roczny program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami. Prowadzą one na terenie gminy, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom gminy. Rada Gminy Słupno, co roku uchwała taki program w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Realizowane zgodnie z ww. ustawą zadania obejmują: upowszechnianie kultury, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, wypoczynek dzieci i młodzieży, organizację imprez o charakterze lokalnym. Gmina Słupno współpracuje, zatem z wieloma organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami oraz podmiotami ekonomii społecznej funkcjonującymi na terenie gminy, do których należą:

- Gminny Młodzieżowy Klub Sportowy „DELTA” Miszewko Strzałkowskie,
- Partnerstwo Lokalne „Nasza 19”,
- Spółdzielnia socjalna osób prawnych, „Centrum Usług Środowiskowych”,
- Spółdzielnia Socjalna „Opieka”,
- Stowarzyszenie „Patron”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Społeczności Lokalnej,
- Stowarzyszenie Wodniaków Gminy Słupno „FLIS”,
- Mazowieckie Stowarzyszenie Charytatywne „HOMO HOMINI” w Słupnie,
- Gminny Oddział ZOSP RP w Słupnie.

W ramach partnerstwa funkcjonują również zespoły interdyscyplinarne.

Należy podkreślić, że współpraca partnerska Gminy Słupno z innymi podmiotami sektora publicznego jest szansą dla rozwoju samej gminy, jak i całego regionu. Dzięki partnerstwom możliwe będzie zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej gminy i skuteczniejsze rozwiązywanie problemów poprzez wspólne realizowanie niektórych projektów technicznych i społecznych. Partnerstwo umożliwia, bowiem osiągnięcie korzyści z realizacji danej inwestycji przy znacznie mniejszych nakładach (w ramach projektów partnerskich, koszty projektu rozkładają się proporcjonalnie na każdego z partnerów).

7. Analiza budżetu Gminy Słupno

7.1. Dochody budżetu Gminy Słupno

Dane dotyczące zmiany struktury poszczególnych dochodów budżetu Gminy Słupno w latach 2008 – 2012 przedstawiono w tabeli 14.

Tabela 14. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Słupno w latach 2008-2012 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012
---------	------	------	------	------	------

ogółem	28 112 851,78	28 922 779,12	45 984 321,97	38 503 117,02	35 340 021,78
majątkowe	453 650,00	93 208,01	15 262 593,22	7 550 279,29	2 324 617,45
bieżące	27 659 201,78	28 829 571,11	30 721 728,75	30 952 837,73	33 015 404,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Struktura dochodów Gminy Słupno wykazuje tendencję wzrostową w latach 2008-2010, a od 2011 roku dochody gminy maleją. Analizując jednak cały okres 2008-2012 należy zauważyć, że dochody Gminy Słupno wzrosły o prawie 26%. Udział **dochodów bieżących** w 2008 roku wyniósł 98,39%, w 2009 roku – 99,68%, w 2010 roku – 66,81%, w 2011 roku – 80,39%, a w roku 2012 – 93,42%. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych danej jednostki samorządu terytorialnego i to na ich wysokość gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy udział mają one w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów bieżących sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizacji inwestycji służących lokowaniu nowej oraz dalszemu rozwojowi istniejącej działalności gospodarczej oraz rozwojowi mieszkalnictwa. Procesy te z kolei w dłuższym okresie czasu zwiększają bazę podatkową.

W strukturze dochodów Gminy Słupno zauważalne jest także występowanie, co roku **dochodów majątkowych**, do których zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- dochody ze sprzedaży majątku.

Analizując strukturę dochodów Gminy Słupno z podziałem na ich rodzaj, to największy udział w analizowanym okresie stanowią dochody własne.

Tabela 15. Dochody Gminy Słupno w latach 2008-2012 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012
dochody własne	22 015 680,11	22 633 207,72	23 988 513,62	24 602 396,92	25 361 874,59
% udział w dochodach ogółem	78,31%	78,25%	52,17%	63,90%	71,77%
subwencja ogólna	3 126 841,00	3 074 354,00	3 337 117,00	3 679 522,00	4 345 472,00
% udział w dochodach ogółem	11,12%	10,63%	7,26%	9,56%	12,30%
dotacja ogółem	2 970 330,67	3 215 217,40	18 658 691,35	10 221 198,10	5 632 675,19
% udział w dochodach ogółem	10,57%	11,12%	40,58%	26,55%	15,94%
DOCHODY OGÓŁEM	28 112 851,78	28 922 779,12	45 984 321,97	38 503 117,02	35 340 021,78

Źródło: Dane GUS

Dochody własne

Wysokość dochodów własnych Gminy Słupno od 2008 roku ulega systematycznemu wzrostowi. Ostatecznie w latach 2008 – 2012 odnotowano prawie 12% wzrost dochodów własnych. Największy procentowy spadek dochodów własnych odnotowano kolejno z tytułu: podatku od czynności cywilno-prawnych, dochodów z majątku oraz podatku rolnego. Z kolei w analizowanym okresie największy procentowy wzrost dochodów własnych odnotowano z tytułu: podatku od środków transportowych, wpływów z usług, podatków stanowiących udział państwa (zwłaszcza podatku od osób fizycznych) i podatku od nieruchomości, co jest pozytywnym zjawiskiem, gdyż część z tych podatków stanowi istotny udział w dochodach własnych Gminy Słupno, co szczegółowo zostało zaprezentowane w tabeli 16.

Tabela 16. Poszczególne kategorie dochodów własnych Gminy Słupno [zł]

Rodzaj podatku	2008	2009	2010	2011	2012
podatek rolny	338 157,33	319 421,21	308 227,54	324 886,83	343 123,74
% udział w dochodach własnych	1,54%	1,41%	1,28%	1,32%	1,35%
podatek leśny	15 468,91	17 392,70	15 583,30	18 347,65	21 592,40
% udział w dochodach własnych	0,07%	0,08%	0,06%	0,07%	0,09%
podatek od nieruchomości	12 222 995,46	12 697 750,07	13 075 861,79	13 330 658,59	13 899 906,36
% udział w dochodach własnych	55,52%	56,10%	54,51%	54,18%	54,81%
podatek od środków transportowych	134 264,20	181 905,97	172 755,09	183 328,21	200 774,80
% udział w dochodach własnych	0,61%	0,80%	0,72%	0,75%	0,79%
podatek od ccp	1 175 676,52	527 929,00	-16 591,15	502 613,91	354 374,95
% udział w dochodach własnych	5,34%	2,33%	-0,07%	2,04%	1,40%
wpływy z opłaty skarbowej	22 270,50	21 423,00	21 461,00	25 941,00	22 227,19
% udział w dochodach własnych	0,10%	0,09%	0,09%	0,11%	0,09%
dochody z majątku	476 941,04	142 411,71	162 248,83	162 952,28	201 877,52
% udział w dochodach własnych	2,17%	0,63%	0,68%	0,66%	0,80%
wpływy z usług	743 545,95	801 228,53	754 956,97	950 959,05	1 067 429,10
% udział w dochodach własnych	3,38%	3,54%	3,15%	3,87%	4,21%
pozostałe dochody własne	988 111,97	1 517 793,17	1 729 369,87	1 093 898,92	1 103 460,65
% udział w dochodach własnych	4,49%	6,71%	7,21%	4,45%	4,35%
Udział w podatkach stanowiących dochód państwa					
od osób fizycznych	4 964 017,00	5 394 448,00	6 471 903,00	6 955 260,00	7 336 668,00

% udział w dochodach własnych	22,55%	23,83%	26,98%	28,27%	28,93%
od osób prawnych	934 231,23	1 011 504,36	1 292 737,38	1 053 550,48	810 439,88
% udział w dochodach własnych	4,24%	4,47%	5,39%	4,28%	3,20%
razem	5 898 248,23	6 405 952,36	7 764 640,38	8 008 810,48	8 147 107,88
% udział w dochodach ogółem	20,98%	22,15%	16,89%	20,80%	23,05%
% udział w dochodach własnych	26,79%	28,30%	32,37%	32,55%	32,12%
DOCHODY WŁASNE	22 015 680,11	22 633 207,72	23 988 513,62	24 6023 96,92	25 361 874,59

Źródło: Dane GUS

Największy udział w dochodach własnych Gminy Słupno stanowi podatek od nieruchomości, który w 2012 roku stanowił prawie 55% dochodów własnych. Następnymi w kolejności lecz ze znacznie mniejszym udziałem są: udział podatków stanowiących dochód państwa, tj. podatek dochodowy od osób fizycznych (28,9%) oraz wpływy z usług (4,2%). Należy podkreślić, że Gmina Słupno może w sposób pośredni oddziaływać na wysokość dochodów z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, m.in. poprzez systematyczne tworzenie dogodnych warunków do osiedlania się na swoim terenie.

Najniższe wpływy gmina otrzymywała z kolei z tytułu podatku leśnego, wpływów z opłaty skarbowej oraz z podatku od środków transportowych. Również dochody gminy z tytułu podatku od osób prawnych w 2012 roku kształtowały się na poziomie 3,2% dochodów własnych. Gmina może jednak wpływać na wzrost podatku od osób prawnych tworząc korzystne warunki do podejmowania działalności gospodarczej, by na jej terytorium powstało jak najwięcej podmiotów gospodarczych. Działania zachęcające potencjalnych przedsiębiorców mogą obejmować promocję gminy jako dobrego miejsca do rozwoju przedsiębiorczości, a także działania związane z uzbrajaniem terenów pod inwestycje.

Subwencja ogólna

Dochody z tytułu subwencji ogólnej stanowiły w roku 2008 – 11,12% ogółu dochodów Gminy Słupno, zaś w roku 2012 – 12,3%. Podstawową część subwencji stanowił subwencja oświatowa, która w 2012 roku stanowiła ponad 91%.

Tabela 17. Udział poszczególnych części subwencji w ogólnym dochodzie Gminy Słupno w latach 2008-2012 [zł]

Subwencja	2008	2009	2010	2011	2012
część oświatowa subwencji ogólnej	3 126841,00	3 074354,00	3 337117,00	3 679522,00	3 971877,00
uzupełnienie subwencji ogólnej	0,00	0,00	0,00	0,00	373 595,00
Razem	3 126 841,00	3 074354,00	3 337117,00	3 679522,00	4 345472,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Dotacje

W perspektywie lat 2008-2012 wysokość dotacji celowych w strukturze dochodów Gminy Słupno zwiększyła się o ok. 35%. Z kolei udział dotacji ogółem w dochodach Gminy Słupno zwiększył się w analizowanym okresie o prawie 90%.

Tabela 18. Dotacje w budżecie Gminy Słupno w latach 2008-2012

Dotacje	2008	2009	2010	2011	2012
dotacje ogółem	2 970 330,67	3 215 217,40	18 658 691,35	10 221 198,10	5 632 675,19
dotacje celowe	2 970 330,67	2 188 093,51	2 643 331,79	3 717 163,64	3 996 440,16
% udział w dochodach	10,57%	11,12%	40,58%	26,55%	15,94%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

7.2. Wydatki budżetu Gminy Słupno

W latach 2008-2012 wydatki Gminy Słupno wzrosły o prawie 40%. Największy udział stanowią **wydatki bieżące** (prawie 73% w 2012 roku), które przeznaczone są na bieżące realizowanie zadań własnych gminy. W okresie 2008-2010 można zaobserwować systematyczny wzrost wydatków bieżących gminy, który jest spowodowany:

- realizowaniem przez Gminę Słupno nowych zadań, które zostały sędowane na wszystkie gminy przez Państwo, jednakże w ślad za tym nie zostały przekazane dodatkowe środki na ich realizację. W związku z tym, gmina realizuje więcej zadań własnych przy takim samym budżecie,
- pojawieniem się nowych kosztów eksploatacyjnych generowanych przez zrealizowane inwestycje (np. koszty utrzymania dróg, sieci wodno-kanalizacyjnych, szkół, boisk itp.).

Należy zauważyć, że oprócz wydatków bieżących, w budżecie gminy występują również **wydatki majątkowe**, wynikające z aktywnej polityki inwestycyjnej Gminy Słupno. Wydatki majątkowe pełnią rolę wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na wzrost

potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego gminy, a przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców.

Tabela 19. Wydatki Gminy Słupno w latach 2008 - 2012

Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	25 907 343,62	32 800 678,45	44 575 472,80	43 034 979,32	35 357 589,83
majątkowe	8 561 398,09	12 996 289,38	21 770 620,94	19 762 172,63	9 552 607,61
% udział w wydatkach	33,05%	39,62%	48,84%	45,92%	27,02%
bieżące	17 345 945,53	19 804 389,07	22 804 851,86	23 272 806,69	25 804 982,22
% udział w wydatkach	66,95%	60,38%	51,16%	54,08%	72,98%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

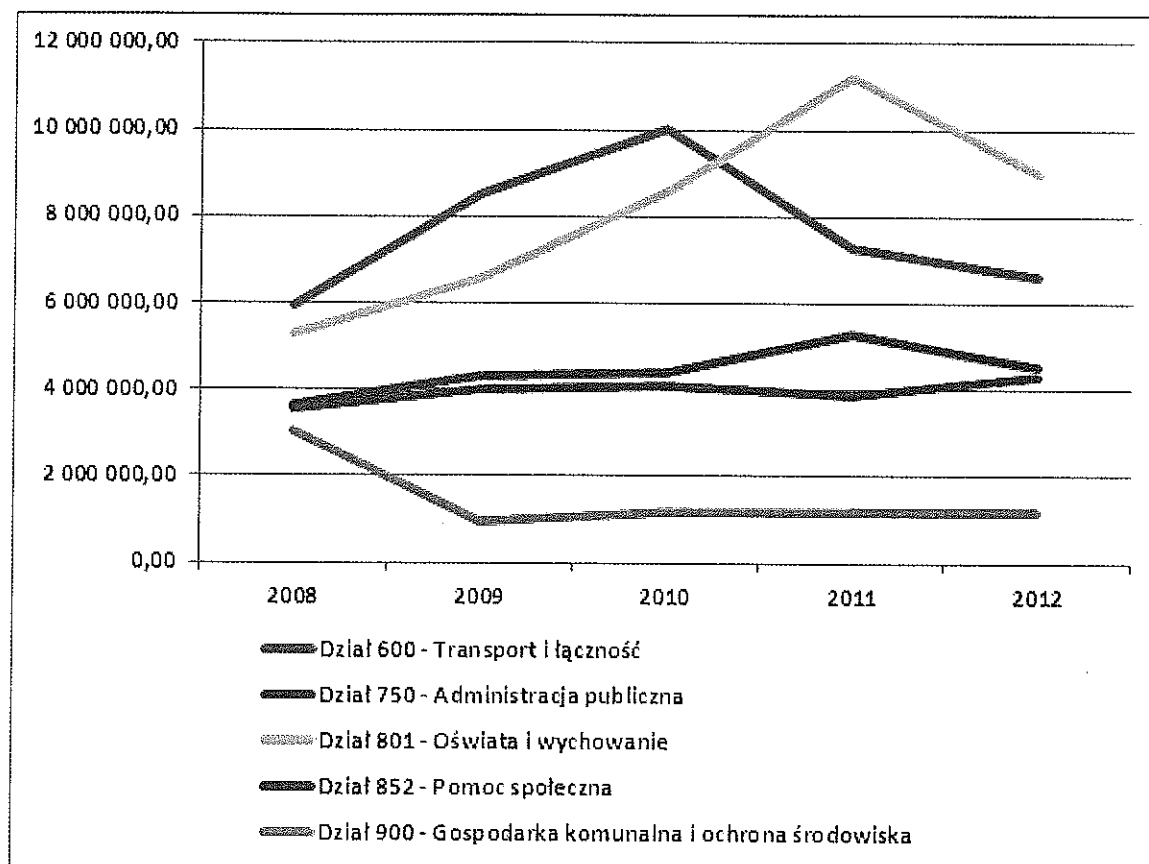
Tabela 20. Struktura wydatków Gminy Słupno w latach 2008 - 2012

Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	804 442,10	3 952 197,67	8 867 087,86	7 846 570,53	2 516 256,43
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	5 699,90	96,49
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	283 191,00	360 542,80	1 061 585,16	715 406,62	693 674,32
Dział 600 - Transport i łączność	5 950 445,34	8 537 877,67	10 028 803,67	7 263 372,80	6 621 592,10
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	322 874,74	645 544,59	1 829 859,00	503 532,59	574 290,63
Dział 710 - Działalność usługowa	36 256,02	9 032,08	28 643,84	24 343,78	44 445,69
Dział 750 - Administracja publiczna	3 634 451,91	4 332 501,14	4 402 606,14	5 289 398,00	4 554 346,18
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	780,00	9 306,00	30 951,00	11 187,00	1 085,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	499,99
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	187 548,41	318 627,20	461 236,57	244 557,48	363 768,64
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	42 923,00	43 648,00	44 635,00	43 232,31	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	0,00	111 605,67	198 756,56
Dział 758 - Różne rozliczenia	1 958 303,00	1 990 286,00	2 230 244,00	2 327 352,00	2 444 988,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	5 299 276,33	6 573 395,37	8 556 199,36	11 234 440,15	8 998 366,63
Dział 851 - Ochrona zdrowia	73 445,17	81 633,99	67 425,35	98 894,73	85 091,97
Dział 852 - Pomoc społeczna	3 571 395,05	4 011 283,20	4 085 922,83	3 860 136,62	4 296 822,77

Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 000,00	101 785,00	238 151,39	118 557,14	97 200,00
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	106 708,40	71 099,69	60 385,91	65 222,68	69 694,33
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 039 824,31	966 509,68	1 153 321,81	1 193 128,29	1 160 901,98
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	425 807,51	629 874,65	1 171 306,41	722 908,72	883 574,68
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	167 671,33	165 533,72	257 107,50	1 355 432,31	1 752 137,44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 4. Wybrane wydatki Gminy Słupno w latach 2008 - 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Analizując strukturę wydatków Gminy Słupno w latach 2008-2012 można zauważyć następujące relacje:

- w latach 2008-2010 wydatki Gminy Słupno systematycznie rosły, jednakże w roku 2011 nastąpił spadek wydatków gminy o 3,5% w stosunku do poprzedniego roku. Ostatecznie w latach 2008-2012 wydatki Gminy Słupno wzrosły o 36,5%;
- w całym analizowanym okresie największa część środków finansowych kierowana była na cele oświaty i wychowania – w 2012 roku wydatki te stanowiły 25,5% wszystkich wydatków. Należy jednak podkreślić, że wydatki na oświatę obejmują wiele elementów,

nie tylko wydatki na szkoły podstawowe i gimnazja, które wspierane są poprzez udzielanie subwencji. Wydatki na oświatę to także finansowanie przedszkoli, prowadzenie oddziałów przedszkolnych, dowozy dzieci do szkół. Wymienione wydatki są finansowane wyłącznie z dochodów własnych gminy bądź z dotacji celowej. W związku z powyższym należy stwierdzić, że gmina pokrywa ze swojego budżetu dużą część wydatków na oświatę. Takie postępowanie świadczy o rozwijaniu systemu edukacji, w tym także infrastruktury na terenie gminy, mimo konieczności ponoszenia w tym celu wysokich nakładów.

Tabela 21. Wysokość subwencji oświatowej i wydatków na oświatę na terenie Gminy Słupno w latach 2008-2012 [zł]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
subwencja oświatowa	3 126 841,00	3 074 354,00	3 337 117,00	3 679 522,00	3 971 877,00
wydatki na oświatę	5 299 276,33	6 573 395,37	8 556 199,36	11 234 440,15	8 998 366,63
Różnica	-2 172 435,33	-3 499 041,37	-5 219 082,36	-7 554 918,15	-5 026 489,63

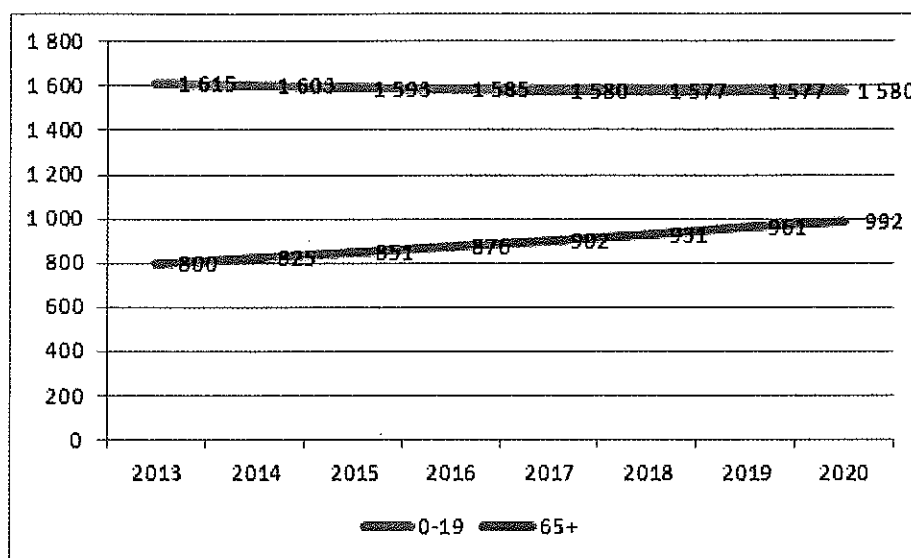
Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wydatki na oświatę związane są także z zapewnieniem bazy oświatowej o wysokim standardzie, a także z zapewnieniem wysokiego poziomu nauczania. W związku z tym, w dłuższym okresie należy dążyć do zwiększenia subwencji oświatowej poprzez zwiększenie liczby uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie gminy. Wzrost liczby uczniów nastąpi w wyniku zwiększenia atrakcyjności gminy pod względem osadnictwa. W wyniku migracji na teren gminy wzrośnie m.in. liczba dzieci, a każdy uczeń to dodatkowe dochody dla gminy z tytułu subwencji oświatowej;

- drugimi co do wielkości wydatkami Gminy Słupno są wydatki na transport i łączność – w 2012 roku stanowiły 18,7% wszystkich wydatków gminy. Dotyczą one głównie wydatków związanych z: budową i remontem dróg, dopłatą do lokalnego transportu zbiorowego, odśnieżaniem dróg, bieżącym utrzymaniem dróg i poboczy. Wysoki udział tych wydatków świadczy o tym, że Gmina Słupno systematycznie poprawia stan techniczny dróg na swoim terenie oraz zapewnia swoim mieszkańcom dobre połączenie autobusowe z pobliskim Płockiem, co znacznie poprawia atrakcyjność mieszkaniową i inwestycyjną gminy;
- na uwagę zasługuje również to, że zwiększająca się od 2008 roku kwota wydatków na potrzeby opieki społecznej. Udział tej grupy wydatków w 2012 roku wzrósł o ok. 20% w stosunku do 2008 roku, co wynikało m.in. ze zmiany przepisów prawa (m.in. Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która to doprowadziła do zwiększenia potencjalnej liczby beneficjentów świadczeń alimentacyjnych). Wprawdzie podstawowym źródłem finansowania tych wydatków były dotacje budżetu państwa przekazywane na

realizację zadań zleconych, jednak z upływem czasu zwiększał się także zakres zadań finansowanych środkami własnymi budżetów gmin. Ponadto należy zakładać, analizując zachodzące zmiany demograficzne, że udział tej grupy wydatków w ogólnej kategorii wydatków będzie wykazywał w dłuższym okresie czasu tendencję rosnącą. Należy również zauważyć, że wydatki na opiekę społeczną są czwartymi co do wielkości wydatkami Gminy Słupno, które w 2012 roku stanowiły 12,15% całkowitych wydatków gminy;

Wykres 5. Prognoza ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Słupno [osoba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

- w przypadku działu: „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” największe wydatki wystąpiły w 2008 roku ze względu na realizację przez Gminę Słupno kilku kluczowych inwestycji w zakresie budowy sieci kanalizacyjnej o łącznej wartości 2 297 599,35 zł.

Należy jednak podkreślić, że w latach 2005-2011 władze centralne przekazały gminom nowe zadania albo rozszerzyły zakres dotychczas realizowanych zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia ich finansowania. Dodatkowo liczne zmiany ustawowe spowodowały zmniejszenie dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego. Do zmian tych należą m.in.:

- nowe zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., nakłada na jednostki samorządu terytorialnego wiele nowych zadań z zakresu wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Ustawa wprowadza przede wszystkim nowe kategorie pracowników samorządowych – asystenta rodziny oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto, ustawa nakłada na gminę liczne zadania własne, których realizacja wymaga znacznych środków

finansowych. Szczegółowe ich wyliczenie określa dział VI ustawy. Od 1 stycznia 2012 r. do zadań własnych każdej gminy należy także:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
 - tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
 - współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- zwiększenie obowiązkowej składki rentowej o 2% po stronie pracodawcy. Podwyżkę tych kosztów samorząd musi sfinansować sam;
 - wzrost wynagrodzeń nauczycieli o 7% w 2011 roku i o 3,85% w 2012 roku Subwencja oświatowa nie pokrywa w całości podwyżek, co oznacza dla budżetu Gminy Słupno konieczność dopłat z własnego budżetu;
 - dodatkowe koszty związane m.in. z systemem ZMOKU (ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych) lub z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
 - ustawa z 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej – całkowicie nowa regulacja, która nakłada nowe zadania w zasadniczej części ustawy oraz (art. 23) wprowadza zmiany w Prawie geodezyjnym i kartograficznym dotyczącym m.in. gmin (ewidencja miejscowości, ulic i adresów);
 - ustawa z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, której rozdział 16 mówi, że koszty zezwoleń na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi ochotniczych straży pożarnych są finansowane z budżetu gminy.

Gmina Słupno (podobnie jak inne gminy w Polsce), zmuszona jest pokrywać koszty związane z realizacją nowych zadań przekazanych przez władze centralne z budżetu własnego. W związku z tym, że zmiany te dotyczą różnych obszarów funkcjonowania gminy, to konsekwencją tych zmian jest znaczny wzrost wydatków bieżących Gminy Słupno (zwłaszcza w ramach administracji publicznej, opieki społecznej oraz gospodarka komunalna), co w konsekwencji wpływa na wzrost udziału tych wydatków w ogólnej strukturze wydatków gminy.

7.3. Wynik budżetów Gminy Słupno w latach 2008-2012

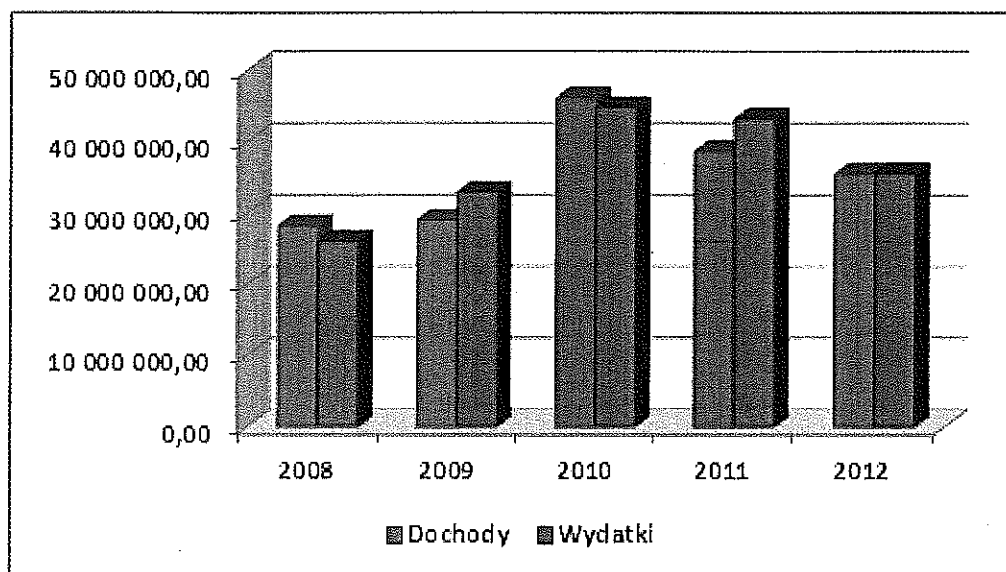
W tabeli 22 przedstawiono wielkość wydatków budżetowych na tle dochodów Gminy Słupno w latach 2008-2012, obrazując tym samym wysokość deficytu budżetowego.

Tabela 22. Wyniki budżetów Gminy Słupno w latach 2008-2012

Budżet	2008	2009	2010	2011	2012
Dochody	28 112 851,78	28 922 779,12	45 984 321,97	38 503 117,02	35 340 021,78
Wydatki	25 907 343,62	32 800 678,45	44 575 472,80	43 034 979,32	35 357 589,83
Wynik	2 205 508,16	-3 877 899,33	1 408 849,17	-4 531 862,30	-17 568,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 6. Zestawienie dochodów i wydatków Gminy Słupno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Jak widać na powyższym zestawieniu w latach 2009, 2011 i 2012 Gmina Słupno osiągała deficyt budżetowy, natomiast w latach 2008 i 2010 powstała nadwyżka budżetowa, w której dochody gminy znacznie przewyższały jej wydatki.

Analizę dochodów i wydatków budżetowych Gminy Słupno stanowi analiza wskaźnikowa zaprezentowana w tabeli 23.

Tabela 23. Wskaźniki ogólnej sytuacji finansowej Gminy Słupno

L.p.	Wskaźnik	2008	2009	2010	2011	2012
1	Dochody własne w stosunku do wydatków	84,98%	69,00%	53,82%	57,17%	71,73%
		Wskaźnik obrazuje potencjał finansowy Gminy Słupno. Ze względu na wzrost wartości wydatków z majątku gminy, wskaźnik w 2012 r. osiągnął niższą wartość niż w 2008 r., spadek wskaźnika od 2010 r. spowodowany jest dużymi wydatkami inwestycyjnymi. Jednakże wysokość wskaźnika na poziomie powyżej 50% w każdym roku analizy świadczy o dużej samodzielności Gminy Słupno w realizacji zadań własnych				
2	Subwencje i dotacje w relacji do wydatków	23,53%	19,18%	49,35%	32,30%	28,22%
		Niski poziom wartości wskaźnika świadczy o braku zjawiska uzależnienia się Gminy Słupno od zewnętrznych źródeł finansowania, a tym samym świadczy o dużej samodzielności finansowej Gminy Słupno. W analizowanym przypadku, wzrost wartości wskaźnika w ostatnim roku analizy w stosunku do 2008 r. jest wynikiem zarówno wzrostu subwencji ogólnej jak również dotacji celowych, co potwierdzają dane zawarte w punktach 2.1. i 2.2. W przyszłości należy dążyć do zmniejszania się udziału tego wskaźnika.				
2.1	Subwencje w relacji do wydatków	12,07%	9,37%	7,49%	8,55%	12,29%
2.2	Dotacje w relacji	11,47%	9,80%	41,86%	23,75%	15,93%
3	Dochody ogółem w stosunku do wydatków ogółem	108,51%	88,18%	103,16%	89,47%	99,95%
		Wskaźnik określa tempo zmian dochodów w stosunku do wydatków budżetowych. W 2012 r. planowany udział dochodów w sumie wydatków kształtował się na niższym poziomie niż w roku 2008 i 2010 i nieco wyższym niż w 2009 i 2011 r.				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2008 – 2012

7.4. Polityka inwestycyjna gminy

Polityka inwestycyjna gminy polega na świadomym i celowym wyborze przedsięwzięć inwestycyjnych według ustalonych kryteriów oraz na odpowiednim doborze źródeł ich finansowania, co znajduje odzwierciedlenie w planowaniu strategicznym – w strategii rozwoju JST oraz w planowaniu wieloletnim.

Rozwój społeczno-gospodarczy możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym gminy, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Dlatego też, środki te stanowią niewątpliwie wsparcie dla budżetu samorządu lokalnego.

Fundusze zewnętrzne można pozyskać z dwóch źródeł, a mianowicie:

- ze źródeł krajowych (np. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Samorząd Województwa Mazowieckiego),
- ze źródeł unijnych (np. Regionalny Program Operacyjny, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny Kapitał Ludzki).

Od roku 2007 Gmina Słupno aplikuje o środki zewnętrzne pozyskując je na rozwój infrastruktury technicznej, drogowej, edukacyjnej, społecznej, a także na inwestycje w sferze rozwoju społeczności lokalnej.

Wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych przez Gminę Słupno, na które pozyskano w ostatnim czasie dofinansowanie z środków zewnętrznych, przedstawia się następująco:

1. Budowa świetlicy wiejskiej w Cekanowie:
 - wartość projektu: 728 966,94 zł
 - dofinansowanie z UE: 390 368,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
2. Budowa ulicy Wiejskiej wraz z kanalizacją deszczową, oświetleniem ulicznym oraz przebudowa ulicy Królewskiej w Cekanowie:
 - wartość projektu: 6 309 229,55 zł
 - dofinansowanie z budżetu Państwa: 1 000 000,00 zł – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych - Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój
 - Partnerstwo z Powiatem Płockim: 20 000,00 zł
3. Budowa ul. Cichej, Spacerowej, Jodłowej w Cekanowie, budowa ul. Bałkańskiej i Grzybowej w Słupnie oraz Lazurowej, i Poziomkowej w Cekanowie, budowa ul. Spacerowej na odcinku od ul. Sosnowej do ul. Grzybowej w Cekanowie wraz z infrastrukturą:
 - wartość projektu: 6 296 051,16 zł
 - dofinansowanie z UE: 5 351 643,48 zł - Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013
4. Przebudowa ulicy Szlacheckiej, Czarnieckiego i Wołodyjowskiego w Nowym Gulczewie wraz z infrastrukturą:
 - wartość projektu: 7 109 890,37 zł
 - dofinansowanie z UE: 5 413 125,45 zł - Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013
5. Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowe Gulczewo w gminie Słupno w powiecie płockim:
 - wartość projektu: 4 365 734,96 zł
 - dofinansowanie z UE: 2 754 551,84 zł – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
 - dofinansowanie z budżetu Państwa: 367 273,58 zł - Ministerstwo Gospodarki i Pracy

6. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Słupnie wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej dla osiedla przy ul. Pocztowej oraz kanalizacji sanitarnej w ul. Do Grodziska i w ul. Gruszkowej w Słupnie:
 - wartość projektu: 4 979 248,66 zł
 - dofinansowanie z UE: 2 881 893,71 zł - Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013:
7. Arkadia Mazowiecka – budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Borowiczki Pieńki, Bielino, Liszyno i Wykowo, Gmina Słupno:
 - wartość projektu: 13 305 533,85 zł
 - dofinansowanie z UE: 8 008 806,59 zł - Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013:
8. Budowa boisk sportowych w Gulczewie Starym w ramach Projektu „Moje Boisko – Orlik 2012” wraz z placem zabaw dla dzieci:
 - wartość projektu: 1 651 354,99 zł
 - dofinansowanie z budżetu Państwa: 333 000,00 zł - Ministerstwo Sportu i Turystyki
 - dofinansowanie z Budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego: 100 000,00 zł
9. Budowa II etapu kanalizacji sanitarnej w Cekanowie:
 - wartość projektu: 2 185 710,00 zł
 - dofinansowanie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w formie pożyczki: 1 421 600,00 zł
10. Przebudowa ulicy Keflinga w Nowym Gulczewie, gmina Słupno wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i wodociągowej:
 - wartość projektu: 1 324 867,60 zł
 - dofinansowanie z budżetu Państwa: 574 654,00 zł – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011
 - Partnerstwo z Powiatem Płockim: 20 000,00 zł
11. Budowa kompleksu boisk sportowych przy Szkole Podstawowej w Liszynie w ramach projektu „Moje boisko – Orlik 2012”:
 - wartość projektu: 1 137 331,75 zł.
 - dofinansowanie z Budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego: 333 000,00 zł
 - dofinansowanie z budżetu Państwa: 333 000,00zł – Ministerstwo Sportu i Turystyki

Oprócz inwestycji współfinansowanych z środków zewnętrznych, Gmina Słupno realizuje również wiele inwestycji ze środków własnych. Inwestycje te wynikają z obowiązków

wynikających z Ustawy o samorządzie gminnym i mają na celu stałe podnoszenie jakości życia mieszkańców Gminy Słupno.

Należy zaznaczyć, że każda inwestycja pociąga za sobą konkretne wydatki z budżetu Gminy Słupno, które znajdują odzwierciedlenie we wzroście wydatków majątkowych. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe gminy, nie każda inwestycja była finansowana ze środków własnych. Część inwestycji była współfinansowana z funduszy zewnętrznych, jednakże i tego typu projekty, pomimo znacznego dofinansowania w formie bezzwrotnej dotacji, wymagają poniesienia przez gminę określonego wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków gminy wynika z tego, że Gmina Słupno wykorzystuje okazje w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które wspierają realizację inwestycji najważniejszych z punktu widzenia rozwoju gminy.

8. Wyniki badania ankietowego

W trakcie prac nad opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Słupno, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy za pośrednictwem ankiety, która składała się z 2 części: pytania zamknięte i 2 pytania otwarte.

Udział w ankiecie wzięło 65 respondentów (mieszkańców Gminy Słupno). W związku z tak małą liczbą ankietowanych w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców Gminy Słupno, przedstawione poniżej odpowiedzi stanowią zaledwie materiał poglądowy i nie należy ich interpretować jako opinii całego społeczeństwa Gminy Słupno.

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej ankiety, większość respondentów ocenia warunki życia na terenie Gminy Słupno, jako **dobre**.

Zdaniem mieszkańców Gminy Słupno, **najpilniejszej interwencji** wymagają:

- chodniki i ścieżki rowerowe, których zdaniem ankietowanych jest za mało na terenie gminy,
- infrastruktura drogowa głównie w zakresie utwardzenia dróg i ulic,
- oświetlenie uliczne, które zdaniem ankietowanych, nie znajduje się na terenie całej gminy, a część z istniejących lamp wymaga wymiany,
- bezpieczeństwo publiczne mieszkańców chociażby w zakresie patroli policyjnych,
- opieka zdrowotna,
- transport publiczny zbiorowy głównie w zakresie zwiększenia częstotliwości kursów autobusów do Płocka, a także przestrzegania rozkładów jazdy przez kierowców.

Zdaniem respondentów, **najważniejszym atutem** Gminy Słupno jest jej lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Płocka. Dzięki temu, mieszkańcy Gminy Słupno mogą korzystać z infrastruktury i usług publicznych świadczonych na terenie Płocka, a z drugiej strony mieszkańcy Płocka mogą osiedlać się na terenach Gminy Słupno. Ponadto, do innych najczęściej wskazywanych atutów gminy należą:

- tereny zielone i środowisko przyrodnicze,
- cisza i spokój,
- infrastruktura techniczna,
- dobre zarządzanie gminą.

Z drugiej strony, mieszkańcy Gminy Słupno chcieliby, aby gmina była postrzegana jako gmina z dobrze rozbudowaną infrastrukturą techniczną i społeczną, bezpieczną, dobrze zarządzaną, a tym samym atrakcyjną dla młodych ludzi. Dzięki określeniu takiego stanu docelowego, respondenci określili docelowy wizerunek Gminy Słupno w perspektywie 2020 roku, czyli tzw. wizję rozwoju.

Wyniki przeprowadzonej ankiety zostały wykorzystane do zdefiniowania celów strategicznych w perspektywie interesariusza w Strategii Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020.

9. Podsumowanie diagnozy strategicznej

O konkurencyjności gminy decyduje:

- poziom życia mieszkańców,
- warunki prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw,
- możliwość przyciągnięcia inwestorów,
- walory przyrodnicze.

Również Gmina Słupno podejmuje odpowiednie działania wykorzystujące jej potencjał, aby dostosować się do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność.

Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że na terenie Gminy Słupno występuje wiele czynników sprzyjających dalszemu rozwojowi osadnictwa oraz rozwojowi przedsiębiorczości (tzw. **mocne strony**). Są to:

- atrakcyjne położenie geograficzne gminy w centrum Polski,
- korzystne połączenia komunikacyjne w zakresie szlaków drogowych (przebieg drogi krajowej nr 62 relacji Płock - Warszawa), jak również transportu publicznego (połączenia PKS oraz MPK Płock),

- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Płocka,
- warunki naturalne sprzyjające rozwojowi budownictwa mieszkaniowego,
- atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe, które stanowią prawdziwą oazę spokoju dla mieszkańców obszarów miejskich (w tym Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki i rezerваты przyrody),
- dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną (zwłaszcza w sieć wodociągową i energetyczną - w tym oświetlenie drogowe),
- funkcjonowanie infrastruktury rekreacyjnej (ścieżki rowerowe, trasy turystyczne),
- duża liczba całorocznych cyklicznych imprez kulturalnych organizowanych na terenie gminy,
- bardzo dobrze rozwinięta baza oświatowa, w tym zapewnienie dostępu do publicznego przedszkola,
- atrakcyjne zaplecze sportowe,
- wzrastające zainteresowanie zastosowaniem OZE,
- przynależność do Związku Gmin Regionu Płockiego oraz Stowarzyszenia Rozwoju Ziemi Płockiej,
- atrakcyjna polityka podatkowa,
- posiadanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy.

Do najważniejszych czynników kształtujących **konkurencyjność** gminy pod względem osadnictwa należą:

- dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych,
- poziom rozwoju infrastruktury społecznej (w tym dostęp do oświaty, kultury, rozrywki),
- dostępność infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, energetycznej),
- dostępność do rynku pracy,
- połączenia komunikacyjne (szlaki drogowe, transport publiczny),
- walory przyrodnicze danego obszaru,
- poziom bezpieczeństwa publicznego,
- potencjał gospodarczy i trendy rozwoju gmin.

Do najważniejszych czynników kształtujących **atrakcyjność inwestycyjną** danej gminy należą:

- lokalizacja geograficzna i komunikacyjna gminy,
- występowanie stref gospodarczych (terenów inwestycyjnych) na terenie gminy,
- uzbrojenie terenu (działek) pod rozwój przedsiębiorczości,
- lokalne przepisy,

- wysokość podatków,
- stosowanie ulg inwestycyjnych,
- posiadanie Planu zagospodarowania przestrzennego,
- dostęp do siły roboczej.

Do czynników kształtujących **atrakcyjność turystyczną** danej gminy (zwłaszcza turystyki weekendowej) należą:

- walory środowiskowe (tereny o atrakcyjnym środowisku przyrodniczym, urozmaiconym ukształtowaniu powierzchni, obszary chronione i formy ochrony przyrody).
- obiekty kultury materialnej i duchowej (tj. zabytki),
- specjalistyczne obszary umożliwiające uprawianie hobby, np. wędkarstwa, myślistwa, jeździectwa, kajakarstwa oraz wypożyczalnie sprzętu umożliwiające uprawianie tego hobby,
- czystość i jakość środowiska naturalnego (powietrza, wód),
- dostępność komunikacyjna w odniesieniu do dróg i środków komunikacji publicznej,
- baza noclegowa i gastronomiczna,
- dostęp do rozrywki (tj. imprezy kulturalne) i rekreacji (tj. spływy kajakowe, szlaki turystyczne),
- promocja gminy w zakresie turystyki.

Analizując obecny stan zagospodarowania i wyposażenia Gminy Słupno w niezbędną infrastrukturę należy stwierdzić, że aby móc realizować politykę skoncentrowaną na podniesieniu atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej, gmina powinna zintensyfikować swoje działania inwestycyjne i rozwojowe w następujących obszarach:

- stworzenie oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów zewnętrznych oraz oferty zwiększającej aktywność gospodarczą wśród obecnych mieszkańców gminy,
- uporządkowanie urbanistyczne gminy (wyznaczanie terenów pod zabudowę mieszkaniową i inwestycyjną oraz terenów wykluczonych z tego typu zabudowy),
- poprawa bezpieczeństwa drogowego mieszkańców gminy (w zakresie rozbudowy systemu chodników i oświetlenia ulicznego),
- dalsze rozwijanie infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej,
- zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej,
- kontynuowanie rozbudowy infrastruktury technicznej, m.in. sieci gazowej, kanalizacyjnej i wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- wsparcie dalszego rozwoju infrastruktury drogowej oraz transportu publicznego,

- realizacja inwestycji mających na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Zaniechanie w najbliższym czasie realizacji działań rozwojowych w zakresie zwiększenia atrakcyjności osadniczej, turystycznej i inwestycyjnej Gminy Słupno może doprowadzić do zmniejszenia się liczby obecnych mieszkańców, którzy będą migrowali z terenu Gminy Słupno na obszary dla nich bardziej atrakcyjne, jak i brak napływu nowych mieszkańców i inwestorów. W związku z tym, może to doprowadzić do zmniejszenia dochodów własnych gminy w wyniku zmniejszenia liczby podatników (rozumianych, jako mieszkańców i inwestorów) oraz zmniejszenia wpływów do budżetu z tytułu różnych podatków (zwłaszcza podatku od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od nieruchomości).

Reasumując powyższe, aby Gmina Słupno mogła się rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podjąć działania zmierzające do **dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców** gminy, wykorzystaniu swoich walorów przyrodniczo-kulturowych do **rozwoju turystyki weekendowej** oraz **pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych** na swoim terenie, co w dalszej perspektywie przyczyni się do zwiększenia jej dochodów własnych, a tym samym zwiększy możliwości inwestycyjne gminy. Działania umożliwiające osiągnięcie tych 2 celów, znajdują odzwierciedlenie w konkretnych celach strategicznych.

III. Strategia Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020

1. Misja Gminy Słupno

Misja to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia organizacji, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, misja została zdefiniowana w Ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie, z którą do zadań własnych gminy należy *zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty*.

Uwzględniając powyższe określono następującą **misję Gminy Słupno**:

„EFEKTYWNE ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY SŁUPNO.”

2. Wartości kluczowe

Wartości kluczowe są to wieczne zasady, którymi powinna kierować się gmina realizując misję swojego istnienia. Wartości kluczowe reprezentują panujące w organizacji cechy i postawy, które są demonstrowane przez zachowania wszystkich pracowników.

Do wartości kluczowych Gminy Słupno należą:

- **Jakość** - Realizujemy swoje zadania kompleksowo i na jak najwyższym poziomie.
- **Wysokie zaangażowanie** - Obsługujemy indywidualnie każdego interesanta z największym zaangażowaniem i na jak najlepszym poziomie wykazując zrozumienie dla każdego problemu, który nam zgłasza.
- **Uczciwość** – Szanujemy naszych interesantów, partnerów i pracowników oraz działamy w oparciu o jasne i przejrzyste zasady współpracy obiecując tylko to, co jest realne do wykonania.
- **Odpowiedzialność** - Dokładamy wszelkich starań, aby podejmowane przez nas działania były odpowiednio wcześniej planowane, sprawnie i konsekwentnie realizowane oraz efektywnie kontrolowane, dzięki czemu będziemy mogli osiągać wspólnie określone cele.

3. Wizja rozwoju Gminy Słupno

Wizja rozwoju gminy określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem jak gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe określono następującą **wizję rozwoju Gminy Słupno**:

„GMINA SŁUPNO MIEJSCEM, W KTÓRYM SUKCESYWNIE ROZWIJA SIĘ BUDOWNICTWO JEDNORODZINNE ZE WZGLĘDU NA ATRAKCYJNE POŁOŻENIE WZGLĘDEM PŁOCKA ORAZ ZE WZGLĘDU NA ISTNIEJĄCE WALORY PRZYRODNICZE. TO MIEJSCE, W KTÓRYM MIESZKAŃCY GMINY MAJĄ ZAPEWNIONE ATRAKCYJNE I BEZPIECZNE WARUNKI ŻYCIA, TURYSŤI MAJĄ DOSTĘP DO ATRAKCYJNEJ OFERTY REKREACYJNEJ, A PRZEDSIĘBIORCY DZIĘKI ISTNIEJĄCEJ OFERCIE INWESTYCYJNEJ MAJĄ ODPOWIEDNIE WARUNKI DO PROWADZENIA SWOJEJ DZIAŁALNOŚCI.”

4. Interesariusze Strategii

Interesariusze strategii to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na gminę oraz których potrzeby zamierza zaspakajać gmina świadcząc określone usługi publiczne.

Interesariuszy definiuje się w kontekście określonej wizji rozwoju.

Należy podkreślić, że w przypadku każdej gminy w Polsce najważniejszymi interesariuszami, których potrzeby musi zaspakajać, są jej mieszkańcy.

Interesariuszami Gminy Słupno są:

- 1) obecni mieszkańcy Gminy Słupno,
- 2) mieszkańcy spoza terenu Gminy Słupno,
- 3) obecni przedsiębiorcy z terenu Gminy Słupno,
- 4) przedsiębiorcy spoza terenu Gminy Słupno,
- 5) turyści weekendowi.

Władze Gminy Słupno zmierzają do utrzymania dodatniego salda migracji poprzez zatrzymanie na terenie gminy jej obecnych mieszkańców, jak również przyciągnięcie nowych w wyniku rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na terenie gminy, co w konsekwencji przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Słupno.

5. Wartość oczekiwana przez interesariusza

Wartość oczekiwana przez interesariusza to zbiór wymagań każdego z interesariuszy, który ma wpływ:

- w przypadku mieszkańców gminy – na atrakcyjność mieszkaniową i osadniczą gminy,
- w przypadku przedsiębiorców – na atrakcyjność inwestycyjną gminy,
- w przypadku turystów – na atrakcyjność turystyczną gminy.

Wartość oczekiwaną przez interesariuszy w kontekście atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej Gminy Słupno przedstawiają tabele 25, 26 i 27.

Należy podkreślić, że w tabelach zostały ujęte wszystkie czynniki atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej, tzn. te, na które gmina może wpływać oraz te, na które wpływu nie ma. Przy określaniu celów strategicznych będą brane pod uwagę tylko te obszary, w których Gmina Słupno może podjąć jakieś działania inwestycyjne i rozwojowe.

Tabela 24. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej gminy

Lokalizacja gminy i miejsc przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	Poziom infrastruktury społecznej	Dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych	Dostępność do rynku pracy
<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy, - odległość od większych ośrodków miejskich, - położenie geograficzne, - walory krajobrazowe (lasy, jeziora, obszary chronione), - warunki klimatyczne, - rodzaj podmiotów gospodarczych działających w okolicy (czy są one uciążliwe dla mieszkańców), - dostęp do usług (w tym odległość od sklepów) 	<p>a) oferta spędzania czasu wolnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostęp do ośrodków kulturalnych, - odpowiednie zagospodarowanie terenu (np. skwery z ławeczkami, place zabaw, parki, ścieżki rowerowe) - imprezy kulturalne i rozrywkowe organizowane na terenie Gminy, - obiekty sportowe, - funkcjonowanie klubów sportowych, <p>b) dostęp do oświaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja i rozmieszczenie szkół, - dostęp do przedszkoli, - poziom i kierunki kształcenia w szkołach, - wyposażenie i stan techniczny szkół, - oferta zajęć pozalekcyjnych, - kadra nauczycielska, <p>c) dostęp do opieki zdrowotnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja ośrodków zdrowia, - odległość od szpitala, - rodzaje lekarzy i specjalistów w istniejących ośrodkach zdrowia, <p>d) funkcjonowanie organizacji społecznych i stowarzyszeń (np. klub seniora, OSP, koło gospodyń wiejskich)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność działek budowlanych, - dostępność mieszkań komunalnych lub mieszkań pod wynajem, - ceny mieszkań i działek budowlanych, - uwarunkowania przyrodnicze terenów pod zabudowę (np. czy są to tereny zalewowe, obszary chronione, tereny zagrożone osuwiskami) 	<ul style="list-style-type: none"> - miejsca pracy (jaka jest możliwość znalezienia pracy na danym terenie), - rodzaj podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy (od tego zależy poziom wymaganych kwalifikacji oraz z tego wynikać będzie średnie wynagrodzenie za pracę), - odległość od większych miast, - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze)

Dostępność infrastruktury technicznej	Komunikacja	Poziom bezpieczeństwa na terenie gminy	Polityka gminy	Koszt życia rodziny
<ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie terenu w media (sieć wodno-kanalizacyjna, energetyczna, gazowa, ciepłownicza), - infrastruktura drogowa (rodzaj dróg, odległość od nich i ich stan techniczny) - dostęp do Internetu, - zasięg sieci komórkowych 	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj dróg na terenie Gminy, - stan techniczny dróg, - odległość od głównych dróg, - występowanie ścieżek rowerowych i chodników na terenie gminy, - rodzaj transportu publicznego funkcjonującego na terenie gminy, - częstotliwość kursów transportu publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - poziom patologii i przestępczości na danym terenie, - dostępność służb porządkowych i ratowniczych (policji, OSP, straż miejska), - prawdopodobieństwo wystąpienia kataklizmów (np. powodzi, huraganów itp.) - chodniki i ścieżki rowerowe, - dobrze funkcjonujący system oświetlenia ulicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - promocja gminy (co jest promowane, czy gmina jest szczególnie z czegoś znana), - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze i z jaką częstotliwością), - polityka prorodzinna, - współpraca samorządu z przedsiębiorcami, - wysokość podatków, - sposób obsługi mieszkańców gminy i komunikacji z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość podatków, - wysokość czynszu za mieszkanie, - koszty dostępu do mediów (opłata za wodę, ścieki, ciepło) - koszty związane z posyłaniem dzieci do szkół, - dostępność i odległość od marketów i hipermarketów

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Położenie gminy i obszarów pod rozwój przedsiębiorczości	Dostępność terenów inwestycyjnych	Warunki do rozwoju przedsiębiorczości	Polityka gminy	Infrastruktura techniczna	Aspekty społeczne
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja gminy pod względem geograficznym (w jakiej części Polski leży, w pobliżu jakich większych miast), - lokalizacja gminy pod względem komunikacyjnym (rodzaj i znaczenie szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy), - walory turystyczne gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - wyznaczenie terenów inwestycyjnych na terenie gminy, - uzbrojenie działek pod inwestycje, - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność surowców, - odległość od większych rynków zbytu, - popyt na danym rynku (w tym wynikający z uwarunkowania terenu), - dostępność do siły roboczej (w tym wykwalifikowanej), - konkurencja, - atrakcyjność firm już działających na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc dla przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej, - szybkość załatwiania spraw w Urzędzie, - podatki, - stosowanie ulg inwestycyjnych, - lokalne przepisy, - preferowane kierunki rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy, - promocja gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność dobrych dróg, - dostępność komunikacyjna (dobre połączenie z większymi ośrodkami zbytu), - dostępność parkingów (dla działalności usługowej), - uzbrojenie gminy w media 	<ul style="list-style-type: none"> - kierunki kształcenia w szkołach i poziomy kształcenia, - poziom bezpieczeństwa publicznego, - klimat do rozwoju przedsiębiorczości (w kontekście mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 26. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności turystycznej gminy

Polozenie gminy i obszarów atrakcyjnych turystycznie	Infrastruktura turystyczna	Infrastruktura techniczna	Aspekty społeczne	Polityka gminy
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja gminy pod względem geograficznym (w jakiej części Polski leży, w pobliżu jakich większych miast), - lokalizacja gminy pod względem komunikacyjnym (rodzaj i znaczenie szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy), - walory turystyczne gminy (w tym obszary chronione, krajobraz, wody powierzchniowe) 	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność chodników i ścieżek rowerowych, - dostępność tras i szlaków turystycznych, - dostęp do miejsc sprzyjających uprawianiu hobby, - miejsca do odpoczynku na świeżym powietrzu (np. place zabaw, ławeczki w lesie), - baza gastronomiczna i noclegowa, - liczba gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność dobrych dróg, - dostępność komunikacyjna (dobre połączenie z większymi ośrodkami miejskimi), - dostępność parkingów, - oświetlenie drogowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - oferta kulturalna, - dostępność zabytków i innych obiektów cennych historycznie i kulturowo, - częstotliwość i rodzaj organizowanych imprez kulturalno-rozrywkowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - informacja turystyczna o najważniejszych atrakcjach w gminie, - informacje na stronie internetowej gminy, - przewodnik turystyczny gminy, - promocja gminy

6. Mapa strategii

Mapa strategii opiera się na czterech perspektywach ukazanych w zrównoważonej karcie wyników, tj. perspektywie interesariusza (klienta), perspektywie budżetowej (finansowej), perspektywie procesów wewnętrznych oraz perspektywie wiedzy i rozwoju. Mapa strategii przedstawia powiązania przyczynowo-skutkowe między celami strategicznymi pomiędzy poszczególnymi perspektywami.

W przypadku gminy jako podmiotu świadczącego usługi publiczne, na plan pierwszy należy wysunąć perspektywę interesariusza, a nie perspektywę budżetową. Aspekt finansowy pełni bowiem rolę wspomagającą realizację strategii, nie jest natomiast celem nadrzędnym dla organizacji typu non profit.

a. Perspektywa interesariusza

Odpowiada na pytanie: *Jak powinniśmy być postrzegani przez naszych interesariuszy, aby osiągnąć naszą wizję? Czego oczekuje interesariusz od gminy?*

Nie da się przygotowywać dobrej strategii, która pozwoli na faktyczne podjęcie działań w celu realizacji określonej wizji rozwoju danej gminy, jeśli nie ma się prawidłowo zidentyfikowanych interesariuszy.

Po zidentyfikowaniu interesariuszy Strategii, ustalono ich oczekiwania względem Gminy Słupno za pośrednictwem wywiadu oraz ankiety. Na tej podstawie ustalone zostały oczekiwania wszystkich interesariuszy względem Gminy Słupno w kontekście atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej gminy, które zostały zapisane jako tzw. wartość oczekiwana przez interesariusza.

Następnie, na podstawie wartości oferowanej interesariuszowi zdefiniowane zostały konkretne cele strategiczne, które są odpowiedzią Gminy Słupno na oczekiwania swoich interesariuszy.

b. Perspektywa budżetu

Odpowiada na pytanie: *Skąd wziąć pieniądze na realizację oczekiwań interesariuszy?*

Aby móc odpowiedzieć na to pytanie, przeprowadzono analizę budżetu Gminy Słupno i wskazano możliwości pozyskania środków finansowych na realizację celów strategicznych określonych w perspektywie interesariusza.

c. Perspektywa procesów wewnętrznych

Odpowiada na pytanie: *Które procesy strategiczne powinniśmy doskonalić, aby dawać satysfakcję naszym interesariuszom?*

Perspektywa procesów wewnętrznych wyznacza wszystkie procesy zachodzące w Gminie Słupno, które musi doskonalić, żeby zrealizować cele określone w perspektywie interesariusza i budżetowej, a tym samym, aby faktycznie wdrożyć obraną strategię w życie.

d. Perspektywa wiedzy i rozwoju

Odpowiada na pytanie: *Co powinniśmy wiedzieć i umieć, żeby móc zrealizować zidentyfikowane procesy strategiczne?*

Perspektywa ta opisuje aktywa niematerialne Gminy Słupno, za pomocą których będzie realizowana strategia. Aktywa te obejmują:

- kapitał ludzki – wykaz stanowisk strategicznych odpowiedzialnych za bezpośrednią realizację procesów strategicznych określonych w perspektywie procesów wewnętrznych, wraz z opisem zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji wymaganych jako wsparcie strategii,
- kapitał informacyjny – charakterystyka systemów informatycznych oraz infrastruktury informatycznej na każdym ze stanowisk strategicznych, które będą niezbędne do realizacji poszczególnych procesów strategicznych,
- kapitał organizacyjny – opis struktury organizacyjnej, która będzie sprzyjać skutecznej realizacji strategii.

Rysunek 2. Mapa strategii Gminy Słupno

WIZJA ROZWOJU GMINY SŁUPNO:		
<p>„GMINA SŁUPNO MIEJSCEM, W KTÓRYM, SUKCESYWNIE ROZWIJA SIĘ BUDOWNICTWO JEDNORODZINNE ZE WZGLĘDU NA ATRAKCYJNE POŁOŻENIE WZGLĘDEM PŁOCKA I WISŁY, ORAZ ZE WZGLĘDU NA ISTNIEJĄCE WALORY PRZYRODOWE. TO MIEJSCE, W KTÓRYM MIESZKANCY GMINY MAJĄ ZAPEWNIONE ATRAKCYJNE I BEZPIECZNE WARUNKI ŻYCIA, TURYŚCI MAJĄ DOSTĘP DO ATRAKCYJNEJ OFERTY REKREACYJNEJ, A PRZEDSIĘBIORCY DZIĘKI ISTNIEJĄCEJ OFERCIE INWESTYCYJNEJ MAJĄ ODPOWIEDNIE WARUNKI DO ROZWOJU SWOJEJ DZIAŁALNOŚCI.”</p>		
	Cel strategiczny	Cele operacyjne
Perspektywa interesariusza	<p>Cel strategiczny 1: Zwiększyć atrakcyjność mieszkaniową Gminy Słupno.</p>	<p>1.1. Poprawić poziom bezpieczeństwa publicznego i drogowego mieszkańców Gminy poprzez rozwój infrastruktury drogowej oraz transportu publicznego. 1.2. Rozbudować i modernizować infrastrukturę techniczną (zwłaszcza sieć kanalizacyjną i przydomowe oczyszczalnie ścieków) sprzyjającą rozwojowi mieszkalnictwa na terenie Gminy. 1.3. Poprawić jakość i dostępność infrastruktury społecznej, głównie w zakresie placówek edukacyjnych i kulturalnych. 1.4. Stworzyć mieszkańcom atrakcyjną ofertę aktywnego spędzania czasu wolnego.</p>
	<p>Cel strategiczny 2: Zapewnić odpowiednie warunki do rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Słupno.</p>	<p>2.1. Wyznaczyć tereny pod rozwój przedsiębiorczości. 2.2. Zapewnić wsparcie dla przedsiębiorców zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie Gminy Słupno. 2.3. Wprowadzić system ulg dla podmiotów gospodarczych tworzących trwałe miejsca pracy na terenie Gminy. 2.4. Wspierać powstawanie gospodarstw agrolistowskich.</p>
	<p>Cel strategiczny 3: Stworzyć warunki sprzyjające rozwojowi turystyki weekendowej na terenie Gminy.</p>	<p>3.1. Budować ścieżki rowerowe i wyznaczać piesze szlaki turystyczne. 3.2. Zagospodarować zbiorniki wodne (zwłaszcza tereny nadwiślańskie) na cele turystyczne. 3.3. Budować, przebudowywać i remontować infrastrukturę aktywnych form turystyki, tereny rekreacyjne oraz bazę okoturystyczną. 3.4. Poprawić jakość środowiska na terenie Gminy m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.</p>
Perspektywa budżetowa	<p>Cel strategiczny 4: Zapewnić środki finansowe na realizację polityki rozwojowej Gminy Słupno.</p>	<p>4.1. Zwiększyć dochody własne w wyniku rozwoju przedsiębiorczości i mieszkalnictwa na terenie Gminy. 4.2. Zwiększyć udział dochodów z turystyki. 4.3. Zwiększyć udział środków zewnętrznych w finansowaniu inwestycji. 4.4. Racjonalizacja wydatków związanych ze świadczeniem usług publicznych.</p>
Perspektywa procesów wewnętrznych	<p>Cel strategiczny 5: Realizować procesy sprzyjające skutecznemu wdrażaniu Strategii.</p>	<p>5.1. Stworzyć skuteczny system promocji Gminy (zwłaszcza turystycznej). 5.2. Zapewnić odpowiednie zagospodarowanie przestrzenne Gminy sprzyjające rozwojowi budownictwa mieszkaniowego i przedsiębiorczości. 5.3. Budować partnerstwa z sektorem publicznym i prywatnym o różnej skali i zasięgu. 5.4. Wdrożyć system kontroli wydatków.</p>
Perspektywa rozwoju	<p>Cel strategiczny 6: Dopasować kapitał niematerialny do Strategii.</p>	<p>6.1. Rozwijać kwalifikacje i kompetencje pracowników Urzędu Gminy wspierające procesy strategiczne. 6.2. Budować kulturę prawdziwego zaangażowania w realizację Strategii. 6.3. Zbudować efektywny system komunikacji pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy.</p>

Źródło: Opracowanie własne

7. Monitorowanie strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących Strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających Strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Wdrażanie Strategii będzie się odbywać poprzez projekty lub funkcjonalne programy działania. Istotnym elementem każdego planu jest szczegółowa projekcja alokacji środków na poszczególne cele i działania danego programu. Celowe jest stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu, dzięki włączeniu w proces opracowania programów operacyjnych instytucji publicznych, społecznych i gospodarczych. Szeroki horyzont, tworzony przez szereg współdziałających instytucji, przyczyni się wydatnie do sukcesu Strategii.

Monitoring wdrażania strategii służy:

- kontroli postępu realizacji poszczególnych projektów wyznaczonych w ramach poszczególnych celów strategicznych;
- obserwacji i ocenie stanu zaawansowania konkretnych projektów umożliwiającej bieżącą identyfikację trudności w ich realizacji;
- ocenie zaangażowania komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie;
- weryfikacji zgodności z założonymi celami;
- efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Aby możliwe było obiektywne zbadanie postępu realizacji inwestycji, należy stworzyć wskaźniki umożliwiające jego zbadanie.

W celu ułatwienia nadzoru i kontroli nad realizacją strategii rozwoju Gminy Słupno dla każdego celu strategicznego należy opracować zestaw kilku obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju.

Monitoring realizacji strategii powinien umożliwiać:

- korygowanie działań, jeśli nie przynoszą one zamierzonych efektów;
- reagowanie na zmiany sytuacji strategicznej.

W celu monitorowania poziomu osiągnięcia pożądaných efektów rozwojowych ujętych w niniejszym dokumencie, Zarządzeniem Wójta Gminy Słupno powołany został **zespół projektowy do opracowania i zarządzania wdrożeniem Strategii Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020.**

Zadania zespołu projektowego do opracowania i zarządzania wdrożeniem **Strategii Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020** w zakresie zarządzania realizacją Strategii obejmują:

- opracowanie programów funkcjonalnych i projektów organizacyjnych;
- inicjowanie działań;
- raportowanie zaawansowania prac nad realizacją strategii;
- przedstawienie wskaźników osiągnięcia celów strategicznych.

Wykonanie celów strategicznych będzie weryfikowane przy pomocy corocznie ustalonych mierników przez **zespół projektowy do opracowania i zarządzania wdrożeniem Strategii Rozwoju Gminy Słupno na lata 2013-2020** – tylko w ten sposób możliwe jest rozwijanie gminy w wyznaczonym kierunku. Świadomość weryfikacji stopnia realizacji strategii w kolejnych latach, będzie także motywowała do działania.

V. Spis tabel

TABELA 1. STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW GMINY SŁUPNO	6
TABELA 2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY SŁUPNO W LATACH 2005 – 2012	8
TABELA 3. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I POWIATU PŁOCKIEGO	11
TABELA 4. STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ WEDŁUG SEKTORÓW W GMINIE SŁUPNO W LATACH 2005 – 2012	14
TABELA 5. BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY SŁUPNO W LATACH 2005-2012 [OSOBA]	17
TABELA 6. PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE NA TERENIE GMINY SŁUPNO (STAN NA 31.12.2012 R.)	18
TABELA 7. SZKOŁY PODSTAWOWE NA TERENIE GMINY SŁUPNO (STAN NA 31.12.2012 R.)	19
TABELA 8. WYNIKI SPRAWDZIANU 6-KLASISTÓW W LATACH 2011-2012	19
TABELA 9. GIMNAZJA NA TERENIE GMINY SŁUPNO NA ROK 2012 (STAN NA 31.12.2012 R.)	20
TABELA 10. WYNIKI TESTÓW GIMNAZJALISTÓW	20
TABELA 11. POWODY PRZYZNAWANIA POMOCY RODZINĄ PRZEZ GOPS W SŁUPNIE	27
TABELA 12. LICZBA WYPADKÓW I PRZESTĘPSTW NA TERENIE GMINY SŁUPNO	28
TABELA 13. WYPOSAŻENIE GMINY SŁUPNO W INFRASTRUKTURĘ WODNO-KANALIZACYJNĄ	28
TABELA 14. STRUKTURA DOCHODÓW MAJĄTKOWYCH I BIEŻĄCYCH GMINY SŁUPNO W LATACH 2008-2012 [zł]	36
TABELA 15. DOCHODY GMINY SŁUPNO W LATACH 2008-2012 [zł]	37
TABELA 16. POSZCZEGÓLNE KATEGORIE DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY SŁUPNO [zł]	38
TABELA 17. UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI SUBWENCJI W OGÓLNYM DOCHODZIE GMINY SŁUPNO W LATACH 2008-2012 [zł]	40
TABELA 18. DOTACJE W BUDŻECIE GMINY SŁUPNO W LATACH 2008-2012	40
TABELA 19. WYDATKI GMINY SŁUPNO W LATACH 2008 - 2012	41
TABELA 20. STRUKTURA WYDATKÓW GMINY SŁUPNO W LATACH 2008 - 2012	41
TABELA 21. WYSOKOŚĆ SUBWENCJI OŚWIATOWEJ I WYDATKÓW NA OŚWIATĘ NA TERENIE GMINY SŁUPNO W LATACH 2008-2012 [zł]	43
TABELA 22. WYNIKI BUDŻETÓW GMINY SŁUPNO W LATACH 2008-2012	46
TABELA 23. WSKAŹNIKI OGÓLNEJ SYTUACJI FINANSOWEJ GMINY SŁUPNO	47
TABELA 25. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZY W ZAKRESIE ATRAKCYJNOŚCI MIESZKANIOWEJ GMINY	57
TABELA 26. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZY W ZAKRESIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY	59
TABELA 27. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZY W ZAKRESIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ GMINY	60

VI. Spis wykresów

WYKRES 1. STRUKTURA LUDNOŚCI WG PŁCI NA TERENIE GMINY SŁUPNO W LATACH 2005-2012 ..	9
WYKRES 2. PODZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU I PŁCI NA TERENIE GMINY SŁUPNO W LATACH 2005-2012	12
WYKRES 3. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI DLA GMINY SŁUPNO [OSOBA]	21
WYKRES 4. WYBRANE WYDATKI GMINY SŁUPNO W LATACH 2008 - 2012	42
WYKRES 5. PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W GMINIE SŁUPNO [OSOBA]	44
WYKRES 6. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKÓW GMINY SŁUPNO	46

VII. Spis rysunków

RYSUNEK 1. GMINA SŁUPNO NA TLE KRAJU, WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I POWIATU PŁOCKIEGO	4
RYSUNEK 2. MAPA STRATEGII GMINY SŁUPNO	63

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Elżbieta Kuchta